

حامدك خاطر اتندن

دېنە : ۲۰

انكتره قرالی بدىجى ادوارد ، توركييا ختندە
حىيات دوستانەسى اولان س حكمدار ايئش .
خاطرە كاپورە اوزمان استانبول غزەلەرى قرال
تېرىكا بك امبەرورانە مقالەل يازمىلارنى . تورك
انكار غومبەسىدە قرالە جلوسنى توركييا ايچون
براصخبر اولقى اوزرەتەتلى ائىبوردى . بو حىيات
چەستند اولقى قرال لوندردەكى سلطنت سەبە
سەفەرلىك اهل اسلامدن اولسنى نىيات درجە
ومەرانە آرزو ائىرايش . بوستە دولەتن آراسندە
مخارەتە سبب اولمشدر . عبدالحق حامد بك انكترىك
مصلحتكەدارانى زماندە ، انكترە خارچە نفازتندن
قرال تزدندە مظهر قبول اولدىق رجاكە اساملىك
بىلەن برىسى رجا ائىلشدر .

خارچە نفازتندن ايسە بىوك ائىچىلر قرال
تزوئە نامور اولدىق جەننە بويايدە طوغرىدىن
طوغرى بە قرالە كندى آرزوسى بىلنك لازم
كەلدىكى بيان ائىلش وبرقاج كون سوكرە قرالدىن
بەدالاسىدان حامدكە شوبە برپوسلە وئىلشدر :
برئى درجە { كامل پاشا ، سعید پاشا
ايكئى درجە } { اسبق مصر قوميسرى)
اوجئى درجە { عبدالحق حامد بك ، رفعت پاشا
بىوك موسوروس پاشا زاده ايكئى موسو
روس پاشاك وفتندن سوكرە قرالە آرزوسى
وجە نلە بر مسلمان سفير يئى رفعت پاشا تەئین
ايلشدر .

سلطان عبدالحمد خان بك يقىندە بولونان بر
قانه دئشكە :

— بك يازدىكە ائىجادچىلر كامل پاشادىن ائلك
اوكچە هېچ استفادە ائىكى بىلمەدىلر ، كامل پاشانى
ملائيە مامىلەردى . كامل پاشا بولمىقەچە نە ياللىق لازم
كەلدىكى چوقاي بىلدىرى . اوتكە قەبىلە ائىجادچىلر
قود ائىدەدىلر .

بە حامد بكدن مەقول اولدىنى اوزرە بر كره
قرال اولدورە روس چارلىك استانبولە كوز
دەككەندە اولدىنى بيان ائىلمى اوزوئە قرال :
— بىن بوئادە اوطوررايكن روسلر استانبول
آلامازلر . اوراسى سلطنت عئائىبە و خلافت
اسلامكە بائخت ومقامىدر دئشدر .

قرال ادوارد ، اولجە ملائش اولدىنى رفعت
پاشايە زمان سفارتندە بك زىادە توجە ابراز
ايلمشدر .

حامد بك لوندردە ائىچە قلىش اولدىنىندن
انكترە ختندەكى مەلومانى ائىبە موقئدر . مئارالە
مصر مئسەلمە ختندەكى سووك حوادئترە بنا ، بك
وئدىكە :

— انكترەدە توركييا دوستلى داغماوردى ،
همدە بك صمبى دوستل واردى . بولر شرق
سىاستى اوكەدن برى ائى تئىب ائش . بولر شرق
استانبولە ائى مەدەت اوطورمىش قوتانلر . مەلئأسف
مصر كە اشغال انكترەچە سىاسەت خولانە سبب
اولمشدر . مصر اشغالى نەزم ، نەدە انكترەك
خغاق واوزاق مئفعلارى ايچون ائى اولمشدر .
(غلوس) پاش شېندىرى ائىم . اورادە (لوتو .
ورت) اسندە برانكاي شېندىرى وار ائىدى .
بوزات ظن ائىم اسبق سفارت پاش ترچمانى
موسيو (ساندېون) ك اقرباسندن ائىدى .
بوزات توركيانى ووزكارى ك ائى طابىردى .
راي لوتو مئشاهدات صاحبى ائىدى .

مئاسانك صمبى ائىدى . غلوسە كەلدىكى زمان
بوتانلر ، بوزادە مخصوص اولان صرامش ختندە
بىلە كرك آئىلردى . بك « برشو بوتانلرە بائك
بردە شو تورك جئملئلكنە بائك . هېچ تورك
كوتون بولمىش بىلدىرى ائىدى ؟ دئش ائىدى .
هېرە ائىبە ، لوندوروت مصر اشغالتدن سوكرە
بكا دئش ائىدىكە :

— بىن اولجە حسن ائىبورم كە مەلئأسف
فوندىن سوكرە انكترە حكومتك توركييا ختندەكى
اسكى بوئىقەسى كەكشە كئىدر . انكترە ايچون
بوندن سوكرە استانبولكە ائىچىن قالمشدر . انكترە
استانبول ائىلە علاقەسى كەككەن . آرتق روسكە
استانبولە برلمسى مئسەلمەسى انكترە ايچون بر
مئسەلە عد ائىلجە كئىدر .

ساختە
سەفەرلىك حكمدار تزدندە عىبوب الفلپ
اولانك بولكە تئىرانى اولور . خاطر مزمە كاپورە
انكترەك استانبول سفارتە وقىلە تەئین ائىلش
اولان (سبور فلپ كورورى) بعض اطوار ائىلە
سلطان عبدالحمد خانى مەفر ائىلەمشدى .

بادشاھ ائىلە تە بولندە بر مئسەلكە موضوع
بئج ائىلە بىلەك كئىكە فرقتە وازمامشدى . بنا عئىلە
وظفە سئندە بر درلو موقبت كوسترمەدى .
سراي ائىلە سور فلپ كورورى آراسندەكى ماجرا
آرتجە قەدە شىالاندر . تازىخەرك بو ، بر فضل
مەھى ائىكىل ائىدر . بوخصوصەلك زىادە مەلومانى
اولان ذات مئىر پاشادر .

بر كره لوندردە سفىرى رستم پاشايە ، انكترە
لا . صاحب ائىبىم مرسىن تورمشدر .

اورالزە نە ائىچون كادىكسى صوردى . كئىتئى بيان
ائىدىكەندە بورازكە هورامى ائىبىر خرمكلك كئىب
قائت ائىدەكشە شېبە يوقدر . سوزلر ائىلە بى
تسلئە ائىندى . بر مزمەدن آيرىلق . نەدن
سوكرە مئىتندن ائىك كئىتئى تصادف ائىدىم . بوللر
قرالە آرزوسندن ، بك اوزاقدن كاپورلر ائىدى .
قرال بولالاي وسر بست طولر ائىلە اھالى بەكندبارى
بك زىادە سوڭر مئشادر .

خارچە نفازتلى طرفئندن بعض تئىلغاتە بولمىش .
رستم پاشا خارچە نفازتە « بىن بو تئىلغاتكە
توسط ائىدەم . بىن مەنور كوزىكر » جواپئى
وبرىر . نفاظ « سئ سفىر اولدىكەن مئاسئىبە بزم
تئىلغاتئى بىلەن برىمكەندە بر مەنور مئسور كئىدر .
مقالە سئندە بولونور . رستم پاشا دىركە :

— دىدىككەن طوغرى بىدر . اما بر فرق واردر .
اكر بىن بر مئعاد بر حكمدار سفىرى اولە ائىم
بودىككەن تئىلغ ائىدر ائىم . مئائىل ائىشاهلىك
عئىن زماندە بئون اھل اسلامكە خلىفە ومقتداسى
اولدىنى ائوتككەن . بو مفاي حائز اولان ذات
او دىدىككەن طرزدە برشى سولئسئە اسكان بوقدر .
حتئ سزك مئفتكردە موافق اوناز اعتقادندەم .
خارچە نفاظى پاشاك نطمة نظرىئى تصوبە
بئبور اوئش وختى بيان تشكر بىلە ائىشدر .

حامد بك ائىدى انكترەك اسبق استانبول
سفىرى لورد دەفرئىن ايچون دە شاكارانە لسان
قوللائيورە ، ديوركە :

— لورد (دەفرئىن) هم دولت عئائىبە ،
همدە بادشاھە عئب ائىدى . قايت فطائن بر ذات
ائىدى . بىن بومباي قونسلواسفئە كئىدىك زمان
بومباي پرەزىدانى اولان سورجىمس فركوسوك
مەملا سئندن خوشلانامش ائىم . دولت عئائىبە
شېندىرنە قارشى اغيار مەملاسى ائىبوردى .

قط لورد (دەفرئىن) ھندستانە وانى اولوبدە
اورايە كئىدىكەن بى صورت مخصوصەدە دعوتلە
ختندە بك توجەكارانە ونازگانە مەملاسلر ابراز
ائىدى ، احترامات مخصوصە اظهار ائىدى . وانك
بو مەملاھە دوستانەسى كورن انكترە نامورلر بر
ائىك كون سوكرە قونسلواسفئە كئىب بى زيارت ائىكە
پاشادىلر . آرزومدەك رابطە قوت بولدى ،
فركوسوك صوغوقنقارى فلئادى .

بوھالى مئشاهدە ائىدن ھندستان اھالى اسلاميە
سئدە وانك خلافت عئائىبە بە پادشاھە عئقئندن
بك مئتمئس اولدىلر ، لورد قريئە اولندردە عئب
اولشار ائىدى .

حامد بك انكترە قراللىك ، حاجت خصوصى
لوندەكى سادەلكە مەتون ائىدى . نفل ائىبوردى :
— ختئە اولان حرمى قرالە بئزاق كوشكى
اولان طرفدە بر ختئە خانە كئىدرمىش ائىم .
بر كون اورماندە كزئىر ائىك قرالە اسفونجا
واقئى ، آرزومدە بئورسى اولدىنى مەلھە بردن
تصادف ائىدىم . خان سلامە طوردم ، انئى سقىدى

يوسف عزالدين ائىدى ائىلە حامد بك قرالە
جلوس صرامئندە حاضر بولونقى اوزرە لوندردە
كئىشئلر ائىدى . اجرا اولونان بىوك بئرى كئىد
رسمئە اشراك ائىدوب سفائق خرىبەك كئىرتن
وقوتى ، عظمتى يوسف عزالدين ائىدىك نفلر
دقتى جلب ائىدىك :

— بوئەختشام ، نە شوكت وسلاطنت !
دئشئر . حامد بك دە جواپ :

— ائندم ، ائىشە حكمدارك نغئندەكى شوكت
واختشام بو كئىد رسمئندە مئجلئدر . حالئوكە اصل
حكمدارى دئىنك كوردككە آئشائى بوقارى
ائىبوت چئقور وئك صالونئە نكاسفئە كئىب
سؤفەتك نفل حاضرلائش اولدىقە باقور . قرال
ايچون تكلف وئكلف ومسامم مئادىه بوقى .

يوسف عزالدين ائىدى ائىلە حامد بك قرالە
جلوس صرامئندە حاضر بولونقى اوزرە لوندردە
كئىشئلر ائىدى . اجرا اولونان بىوك بئرى كئىد
رسمئە اشراك ائىدوب سفائق خرىبەك كئىرتن
وقوتى ، عظمتى يوسف عزالدين ائىدىك نفلر
دقتى جلب ائىدىك :

— بوئەختشام ، نە شوكت وسلاطنت !
دئشئر . حامد بك دە جواپ :

— ائندم ، ائىشە حكمدارك نغئندەكى شوكت
واختشام بو كئىد رسمئندە مئجلئدر . حالئوكە اصل
حكمدارى دئىنك كوردككە آئشائى بوقارى
ائىبوت چئقور وئك صالونئە نكاسفئە كئىب
سؤفەتك نفل حاضرلائش اولدىقە باقور . قرال
ايچون تكلف وئكلف ومسامم مئادىه بوقى .

يوسف عزالدين ائىدى ائىلە حامد بك قرالە
جلوس صرامئندە حاضر بولونقى اوزرە لوندردە
كئىشئلر ائىدى . اجرا اولونان بىوك بئرى كئىد
رسمئە اشراك ائىدوب سفائق خرىبەك كئىرتن
وقوتى ، عظمتى يوسف عزالدين ائىدىك نفلر
دقتى جلب ائىدىك :

(سوق عكاظ) ك امياسى

ويامهن : [3]

عربيه غزبه لوده اوقودى كه بغداد حكومتى ،
مات عربك الكبيوك ، الكحرى وقكرى عنمه لوندن
برين احيا ايشدر . معلومدر كه عربلر ، اسلام بندن
اول (سوق عكاظ) پشابرنده طوبلا نيرلر ،
او زمان عرب ملتى ايجون لكز ياده نظر اعتنا ده
طوتيلان شعر وادبيات وخطابه ايله مشغول
اولورلردى . الك بيوك شاعر وخطيلر بر آراه
كلورك اثرلرني على ملاء انساس اوقورلردى .
بر اهل خيره هيتقى بونلر جائزه ويرردى .
الك عالى ونفيس شعرلر ، كه يك ديوارينه آصيليردى .
بو سايله عرب لساني بكز ياده ترقى ايتش ،
عادتا ماتك روسى كسيامش ايدى . (قس بر
صاعده) بر خطابه سنده ، اسلاميك ظهور
ايده حكمتى خبر ويرهش ايدى . تاريخ اسلام بنده ،
سوق عكاظك سبب اوله يني نتايج انه قدر بيوكدر .
ايشته اخيرا (ملك فيصل) بو عنمة ميايه
احيا ايشدر . يلكيز زمانك انجما بندن اوله زق ،
يلكيز ادبيات ولسان ايله اكثما ايتوب صنايع
نقيسه به دخی بر بيوك حصه ايرمشدر . بو فكر
بك مصيدر . صنايع نفيسه عربى بمش ايتك
الزمدر .

عرب ادبا و دانشورانى عنمة قدومه ك احياسى
بيوك فخر و محنوتيله قارشولا يرق صراسمه كمال
حرمته اشترك ايشلردر . صنايع نفيسه اربانجه
دخی بو احداث ياخود بو تجديده منت وشكران
ايله تلقى اولوشدر . بك جوق ارباب اختصاص
راسمه به اشترك ايدرك اثرلرني عرض ايشلردر .
ملك فيصل حقيقتاً اى برشى دوشوش .
ذاتاً بغدادده ك دانشوران ، عرب لسانيك
احتياجات مدنیه به وقتون حاضره به كوره تدوين
اساسنه مستند يكي برلفت كشافى تأيى آرزو سنده
ايديلر . مادامكه قوم عربك حریت تامه ايجنده
حریت جديد ايله تكمل و ترقيسى مطلوبدر ،
اول امرده لساني او كا صالح قيلمق شرطدر .
لسان عربك زنگينلكنه ويه جك بوقه ده
علوم و صنايع جديده ني تمام ايجون برطاقم يكي
اصطلاحاته احتياج اولردر . بر ملك حرى ايجون
ايلك ايش لساني اصلاحاندر . بزوني ياغاد يغمز
ايجون بوجاليوب طور بيوروز .

عمرى دكله ده خصوصى اوله زق بزرده
بويله بر صنايع لغتنامه سى يايتى ايشته دك . فقط
وا اسفا كه ارکان هيئت ديكر تورك لهجه لر به
ياقادرلرى كى ديلمزك تشكيل كاتده ك قاعده لرني
لسانيات نقطه سندن نظر اعتباره آلمادقلر تندن
اساسلى بر حركت وجوده كتره مه ديلر . وظيفه لرني
كله يايتى ايدى . موجودى طوبلايش كافي
اونزده ، مع هذا سعيلرى پوشته كينه دى .
ايجه مهم بر اثر وجوده كتر ديلر . عربلر ،
لسانلرينك قواعدى مضبوط اولديندن دولاي ،
بزدن ده قولايقله نائل صرام اولورلر .
(سوق عكاظ) عنمه سلك صنايع نفيسه به
دخی تشيلى بر اى دوشوشجه ك نتيجه سيدير .
بتون شرقك حرمتا ترقى ايتسى آرزوى صميمينده
بولونديغمز ايجون او فكرك صرحلرني تبريك
ايدرز ، اميد ايدرز كه سوق عكاظده موقع بتمه
قونه جق عنى و فنى ماده لر ، كيت كیده محتاج
موضوعلرى ، بالخاصه ملتى ترقيت حاضرده
بر عامل اوله زق وجوده كتره كه مساعد اوله جق
معلومات بشره ينى احتوا ايدم جكدر . بزمله انلر
بو كا عموماً محتاجز . بينلر ييز ، بيلمه بيلر يزه
بو خزينه اسرارى كوستر ميلدرلر . او قدر
او كرتكه محتاجز كه بو احتياج اسعاف ايسلديكه
منظم و صرفه بر اداره تأسيس ايدم ييز . بلكه
بركون كابر ، شمدى بلجفا ده تأسيس اولونان
آوروا علماسك تماضى افكار ايتمه مخصوص
اولان (اونيوره سيمته انترناسيونال) طرزنده
بين الاسلام بر مؤسسه وجود بولوب علمائى اسلام ده
مبادله افكار ايدلر .

رابطه الشرقيه

مصر غزبه لرني خبر و بر بيورلر كه اوراك
ارباب عقل و دانشى ، بيلكچلرني ، عموماً شرق
اهاليه سلك علوم و فنون حاضرده دن حصه دار
اولورلرني نظر دفته آلاق (رابطه الشرقيه)

جمعيتنه خريستيان اعضار بولوشى صورت

ايشته بز دخی تشبانه غايه واصل اوله بيلك
ايجون اونلر كه ثبات امللا . اك

عمومی دکلمه ده خصوصی اوله زرق بزده
بویله بر صنایع لغتنامه سی یاقی ایسته دک . فقط
وا اسفا که ارکان هیئت دیگر تورک لهجه لرینه
باقادق لری کی دبلیم زک تشکیل کلمه ده کی قاعده لرینی
لسانیات نقطه سندن نظر اعتباره آلمادق لردن
اساسلی بر حرکت وجوده کتیره مه دیلر . وظیفه لری
کله یاقی ایدی . موجودی طوبلایش کافی
اوله زدی ، مع هذا سعبلری بوشنه کیمه دی .
ایجه مهم بر اثر وجوده کتیر دیلر . عربلر ،
لسانلرینک قواعدی مضبوط اولدیفندن دولای ،
بزدن دها قولایقله نائل صرام اولورلر .

(سوق عکاظ) عننه سنک صنایع نفیسه به
دخی تشبیلی بر این دوشونجه نیک نتیجه سیدر .
بتون شرقک حرمتلر قیسمی آرزوی صمیمینده
بولوندیغیز ایچون او فکرک صراحتلرینی تبریک
ایدرز ، امید ایدرز که سوق عکاظده موقع بنجه
قونه جق عامی و فی ماده لر ، کیت کیده مختلف
موضوعلری ، بالخاصه ملتی ترقیات حاضرده
برعامل اوله رقی وجوده کتیره مه که مساعد اوله جق
معلومات بشریینه احتوا ایده جکدر . بز مسلمانلر
بوکا عموماً محتاجز . بینلریمز ، بیله نلریمز
بو خزینه اسرارلی کوسترملیدرلر . او قدر
اوکرتمک محتاجز که بو احتیاج اسماق ایلدیکه
منتظم و صرفه براداره تاسیس ایده میز . بلکه
برکون کلیر ، شمعی بلجیقاده تاسیس اولونان
آورویا علماسنک تعاطی افکار ایتمنه مخصوص
اولان (اونیه رسیده انترناسیونال) طرزنده
بین الاسلام بر مؤسسه وجود بولوب علمای اسلام ده
مبادله افکار ایدرلر .

* *

رابطه الشرقیه

مصر غزته لری خبر ویریلورلر که اورانک
ارباب عقل ودانشی ، بیلکچیلری ، عموماً شرق
اهالیسنک علوم و فنون حاضرده دن حصه دار
اولالرینی نظر دفته آلاق (رابطه الشرقیه)
اسمنده بر حرمت جمعیت وجوده کتیره مشلردر .
بو جمعیت شرقک بو تون ملتلی منسوبینی ، مسلمان
وخرستیانی اشتراک ایتمشلردر . بونلر علوم صنایعه ده
نهوجه ایله ترقی وجوده کتیره بیله جکینی ، نه کی
مکتبلر آچلمسی ، نه کی علوم و فنون و تحصیل
اوگونمسی لازم کله جکینی مذاکره ایده جکلر
ایتمش . [۱] آورویا مالککنده علمای بویه اشتراکی
جمعیتلر وجوده کتیرلیدی وهر جمعیت ، دیگر
جمعیتلرک تدقیقات علمیه نتایجینی بیلدیردکلری
معلومدر .

بوندن بویله بری طرفده شرق دخی بو حرکاته
کندی محیطی دائره سنده اشتراک ایده جک
وبشرینک بو آنه قدر انکشافدن محروم قالمش
اولان حوضه لرینی حرث صابه سنده تمدینه
چالیشه جقدر .

بوکی تشبئاتده آورویا لیلرک موفقیتلرینه سبب
اولان خصلت ، اولنرک برایشده دوام و ثباتیدر .

لا صاحب امتیاز طرفنده کوندرمشدر .

[۱] بیلیم خاطر لرده میدر جنوردان یازدیغیم
مقالانک برینی بو مسئله به تخصیص ایتمش ایدم .

ایشته بز دخی تشبئاتده غایه به واصل اوله بیلیمک
ایچون اولنر کی ثابت اولمالی بز . اوکر شرقیلره
بو خصلت کلیرسه آوریادن کیری قالمیه جفهزه
شبهه یوقدز . بز استانبولده ایلمک آغاز
قاج دانه جمعیت تاسیس ایتمش ایدک . فقط قاج
عمر سوره بیلادی . شرقک تشبئاتده دیگر بر
قصوری ، هر شیده عاجل بر منفعتدن امیدوار
اولقدز . بو ایسه مدنی افعاله قهرمانلق حسنک
منکشف اولماسی دیکدز . بز بیلدیکمز قهرمانلق ،
بالکمز حرب مجادله سنده اولوبور . مجاهده
معنویه ده قهرمانلقی ، تعبیردیگرله استحقاق منفعتی
اوکرتمش اولانلر بزده نادر جیقور . شبهه یوق که
بو بر تربیه مسئله سیدر . بونی عرق مسئله سی
یایه ما یز . زیرا بو حاله خلقتنک عدم تکمیلی قبول
ایتمش اولورز . رابطه الشرقیه جمعیتی اعضاسنک ،
دوام و وثباتی کندیلرینه شمار ایتملرینی تمی ایدرز .
شرق ایچون کتاب و نشریات اک بیوک
احتیاجلردنر . بو احتیاج شرقک هر مملکتکنده
کوزه چارپور . اول امرده نشریاتی یولنه
قونمالیدر . خلقی اوقوتلی ، تعلیم ایتلی ، اوکا
بو واسطه ایله امین یولاری کوسترملیدر .

جمعیتده خرستیان اعضا لر بولوشی صورت
مخصوصه ده ممونیتلری جلب ایتمدی . چونکه
احتیاج ده ، منافعه ده مشترکدر . بو بر دین
مسئله سی دکلدز . جوغرافیا مسئله سیدر . شرقک
جوغرافیا حدودی ایچنده مسلمان ده ، خرستیان ده ،
موسوی ده عین احواله معروض ، عین وظیفه
ایله مکلفدر . واریله جق غایه ده جمله مرک منفعتی
وارددر . ترقیدن همز متساویاً مستفید اوله جغیمز
کبی غیر مساعد احوال دن دخی ینه همز متساویاً
منضرر اولوبورز . شرقده کی مسلمانلردن خرستیان
نارک آری دوشوب قالمه لری او خرستیانلره
نه منفعت تأمین ایتمشدر ؟ مشترکاً چالیشلرینی
حاله اکتساب اولونه جق منفعت عظیمه یاننده ،
بوکونکی منفعت حقیر و ناچیزدر . هم مسلمانلرک ،
هم خرستیانلرک شرق مملکتلرکنده واصل اوله جقلری
درجه پک بوکسدز . برکه مملکتلر بزرگ حاله
باقلم . بو هر شیئی جامع اولان مملکتلرده مقیم
اولان بشریت ، نلر یانمه مقدر اولماز . حقیقت
حاله مقصد اخلاقیسی بر اولان و ظاهرده
مختلف کبی کورین دینلری ائتلاف ایتمدیر مک ده
شرقک کوره جکی بر وظیفه در . دائماً اورته به
جیقاریلان بودین اختلافدن نه قدر چکدر بیلورز .

زده بدیعیات

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.896

رساملىق مملكتىزك انك اونوتلش، انك جانىز،
توانىز، طاقتىز برمشغله سىدر .
نقار Sculpteur بزده يوق كىيدىر؛ ياخو،
كوشه ده بوجاقده قالمش ارباب قابلىتن بىرى
وارسه، اوده

« بر برده كه يوق نغمه كى تقدير ايده جك كوش
» تضييع نفس اليه تسديل مقام ايت
فجواسنجه ، مبارزه حياتده موفق اوله بيلمك
ايچون كيم بيلير نه كى برواسطه مەيشت آرييور .
حمد اولسون ، موسيقى به بر آرز همت ايدر كى
اولدى . دارالالحان آچيلى . بومؤسسەنك سالم
وجيد برخط حركت اتخا ايدرك ترقى ائمه سنى جدا
آرزو ايدرز . موسيقىمى اساساً موجود اولديغندن
يونك انضباط واطراد آلتنه آئىمى ، آنك موسيقى
عمومىنك قواعدندن حصه مند فيض اولسى بالنسبه
قولايذر .

دارالالحاندى ، بشرط ثبات ، بشرط مظاهرت ،
برجوق ترقيايه انتظار ايتك حقمدر .
موسيقىمى ، له الحمد ، سائر صنايع قديمه من كى
برانقطاعه ، برفاصله يه اوغراما مشدى . اى ، كو تو
دوام ايدوب كىدييوردى . شىمدى يايلان ،
موسيقىمى به بر مجرا تعينى ، آكا بر استقامت وىرلى
ديمكدر .

مجازلر ، شوضوك زمانلرده ، طبقى بزم موسيقىمى
بكره ين مى موسيقىلر يى نصل يگىلشدر بر مشارسه ،
بزده ، عيني اصوللره تبعاً آهنگ قديمى اوله چه
تازلشدره بيليرز .
بوقكره مبنيدركه عنعنات مليه منزه موجود
اوليان برهؤسسە يى ، تياتروى احيايه حصر مشغوليت
ايدن دارالبايدىن بيوك ترقيايت واصلحات بگله .
ميورز ، حالبوكه ، دارالالحاندى بو كى تكاملاته
انتظار ايدرز .

صدمنزه رجوع ايدهلم :
بوهنگامده جريان بر طاقم تجدداتى ، ترقيايتى
ايجاب ايتدييور .
اسكى زمانلرده آنجق اوزون سنه لرده حيز
حصوله چيغه بيايه جك اولان اصلاحات ، بوكون ،
سرعتله ياييله بيليور .

بوداعاضى اثبات ايتك ايچون برجوق دليل
ارائه ايتك قابل ، لكن زائددر .
ايشته ، بوضرده غيرته كلهر ك بدىعائىزى ده
يكي باشدن تنظيم ايتسهك ، صنايعمى به بر شىكل
مضبوطيت وىرسهك ، اوتوده بريده سونمكده اولان
استعدادلرى طويله ساق اوله فائدهلى ، كارلى بر
خدمت وطنيه ده بولونمش اولورزكه ، پك اوزاق
اوليان بر استقباليده ، بهمه حال ، طبع و مشراجه
اكتساب ايده چكى رقت و نزاك ، معاشرتمى
حاصل اوله چق ظرافت و نبالت آنك بر مكافاتى
اوله چقدر .

اوت ، فعاليت مليه نك هر قسمنده ، هر شعبه سنده
كوزله كوريلور بر ترقى وار . تاريخمى ك غايت
حراق آور بر فصلنده بولونيورز .

اقتصاديات ، ادبيات و فكريات بوتياهدن ،
بوتيقظدن مستفيضدر . افكار منى دها اينجه لى .
اسكى ابتدائىلك ، قديم صفوت زائل اولدى .
آخير بر اصطلاحك استعمالنه جواز وارسه ، دها
« معضل » - Complexe - بر حاله كلدى .

بوندن اوتوز سنه اولكى ترك ايله بوكونكى
تركى بر مقايسه ايدىكيز . آثارده ميدانده در .
اسلاف ، ياخو ينه كندىمى ، بوندن بر ملك عصر
اول بر آرز دها عجبى ، بر آرز دها تهر به ستر ايدك .
فقط بو تكامل ، منحصرأ ساحة فكريات
ومادياتده در . حسابات و بدىعيات بوفىضدن هنوز
نصيه دار دكلدر . ترقيايت بدىعيه من پك باواش
كىدييور . صنعت دها ، حالا ، مملكتىزده حقى
استحصال ايده مى .

بدىعيايه اهميت وىر مه مملكتىزك نوعما جزاسنى
چكيورز : طبعمى ، خلقمى ، مزاجمى هنوز كر كى
كى مكشف اوله مى ، دها ايلرى كىدهلم ،
كبارلشمى .

اسكى صنايع بدىعيه يه ، اسكى نفايس برورلكه ،
بدىعيايتك آلتورقه سنه وداع ايتيمى . آلمزده كى
تغلات بزم دكل ، بزدن اولكيلر كدر .

صنايع قديمه منزه ، مع التأسف ، منقطع اولمش
نظريه باقه بيايرز . بونلر ، هر نه دنسه ، دوام
ايده مى ، اولدينى كى قالى ، طوردى .
بوندن بويله نه قدر تكر بر همت ايتسهك ، اسكى
عنقنى تمادى ايتديرمه يز .

بلكه قريبنده بر (رەستوراسيون) ، قديمه
بر رجوع اوله بيلير .

لكن ، بر رجوع ينه صنعت آله منرك بروجه تماديسى
حيايله ماز . نته كيم ، اون آلتنجى قرن ميلادىنك بدىعيايتده
ايتيالياده و آندن صكره اوروپانك غربنده ووسطنده
هان هر مملكتده يونان قديم صنعتيه اولان رجوع
وعودت ، يعنى (رەنەسانس) حركتى اصل يونان
منعتندن مايم اولقله برابر آندن پك فرقلى ايدى .

بزم ايچون ، بو دقيقه ده ، يابه چق بر شى
وارسه اوده ، بدىعيايتك عمومىلشدن ، هر ملته ،
هر بره شامل اولان قواعد جديده سنى النقاط
ايدرك سليله اصليه و محليه منى ، استعداد عرقمى ،
قابليت فطريه منى داخنده طبعمى بر آرز ناز كلشدره .
جك ، خوبىزى اينجه لته جك ، بزده ده معالى به بر
ميل وهوس اويانديرمه چق بر مكنتب بدايى تاسيس
ايتكدر .

ادبياتيه عطف ايتديكمى همت قدرى صنايع
فيسه يه ده شايدان كورسهك ، البته ، بوكون ، سويه منى
حركات دها بوكليردى .

Handwritten text in the top right corner, possibly a library or collection mark.

شرق و غربده یکی محاربه لر

رومانیا اردوسی نه حالده ؟ - جبهه لره داتر معلومات رسمیه - غرب

جبهه سننده دشمن تعرضلرنیک عقابتی

برلین ۱۰ اگستوس - «دو ملی مهیل» غزته سنک استخبارینه نظرآ رومانیا جبهه حربنده کی روس و رومانیا قوماندانلر (کییف) . کله وک (کره نسکی) ک تحت ریاستنده برقوقنرانس عقد ایلشدر . بو قونفرانسده دشمنک (فوتیشاق) شرقنده کی حرکت حربیه سی دوام ایلدیی تقدیرجه اتخاذ اولونه جق سسوق ایشش تدابیری مذاکره ایلدندر . رومانیا اردوسنک پک آجیق اولان وضعیت حاضرهنسنده دوام ایلنی ممکن اولادینی ظن ایلنکهدر . (آ.م)

زورخ ۱۰ - فرانسز غزته لرندن بعضیسی ، روسلرک (کیبولونج) منطقه سندن رجعی رومانیا اردوسنک صاع جناحی ایچون غایت و خیم نتیجه لر تولید ایدهبیله چکنی اعتراف ایلدیلر . دیگر طرفدن (ما کترن) اردوسنک فعالیتی دخی رومانیا اردوسنک صول جناحی تهدید ایدهبیله چک بر ماهیتی حائردر . مع مابقه فرانسز غزته لری ، افکار عمومیده حصوله کان اندیشه لری تسکین ایدهبیله چک خبرلرک ایرجک ورود ایده چکنندن امیدوار بولونقهدر .

رومانیا قرائ ، رئیس جمهور (یوان قاره) به کونفرانسی بر نلر افنامه ده اردوسنک بوکونکی وضعیت ایلمی کندی اوزرنده پک درین بریاس و فتور تولید ایلدیکنی آچقندن آچقیفه بیان ایشدر . (ق)

جبهه لره داتر معلومات رسمیه

ویانه ۱۰ - حرب مطبوعات قرارکهندن : «ایزوترو» (تیرول) جبهه لرند طویجی فعالیتی دون ینه شدتی ایلدندر . (آ آله ده) قرینده ایتالیا نلر ، سیرلر دروننده بولقنده اولان عسکرلرنه خطاباً : «ایتالیان تعرضی باشلادی .

آرتق ۱۱،۵۰۰ اسیرآلدق . تسلیم اولکنر ؟» دبه باغیرملردر . ایتالیا نلرک بولورق حرکتی دشمنک حالت روحیه سنه قوی بر برهان تشکیل ایده چک برماهته ددر .

رومانیا جبهته کی موقیایقز ، دشمنک شدید مقابل تعرضلرنه رغماً ترق ایشدر . (اواونو) بولک ایکی طرفنده آوستریا - مجار عساکرنیک قهرمانانه حرکتلری نتیجه سنده بعض مهم تیره لری ضبط ایلده ک . رومه نار بویه لری استردادده چالیشملر سده موفق اوله ناملردر . (تولزیویوس) کیدینک شاننده دخی خطوطهنزی شرقه طوغری ایلری به سوردک . (کورتوروا) به تقرب ایشکده یز . روسلرک (سهرمت) تهری اطرافنده کی منطقه ده ابراز ایشکده اولدقاری مقاومت قایت شدیلدر . (ق)

برشاعرک روزنامه سی

ایدی یاری ! .. صاردا لیه فوجیسنه استقیسه ایدیلن طوزلی بالقلرکی هرکس بری برینه پایسقیق طورورور وایکنه آتسه لقا بره دوشمه یوردی و ایوره کیردکن صکره ییندیگمه بیک کره نام اولدم ، فقط نه چاره که طیشاری به جقق امکانی بوئدی . بو نسومده کی یاقاقی ایصلاق مندیلره دوشندی . یانده کیلره یاسلانه رق آتاق اوزرنده برونو ق قانابه ده اوطورور کی برحال آلمش ایدم . برطرفدن قزمارلک استقم قوقوسی ، دیگر طرفندن ده اهلینک تر قوقوسی ایینه ده بوکالیوردم . بردنبره ...

برمدت تهری بیوک آتاده کی کیتف و ذوق عالی ایله کیجه صفارینه و مهابت کلنجه لرته داتر عقل و خیاله سیمناز انسانی و حکما یلر ایشدوب دیکله مکده ایدم . اولام مسموعاتی مبالغه به حل ایدرک جزیره مشارالیه پاک بویه واسع مقیاسده برود کون اوینه چوربستی ممکن و محتمل عد ایلدندم . چونکه بن اویه هر شیشه قولای متالیک و برهن کوزی باغلی عشاق ایله صافدل و بودالا شاعرلردن دکلم . بریسی آغزینی آچوبیده اوریله به بالا پروازانه بر ادعا آندی ، آتی طاهرآ نایید و تصدیق ایله برابر باطناً عکسین ترویح ایدم .

لوندره قونفرانسی

ایلیک اجتماع مقراتی

برلین ۸ - (کیچکمشدر) بوکون اجتماع ایدن لوندره قونفرانسی ایکی اوزون جلسه عقد ایلدمشدر . اجناده انکارته وکلاسندن باشقه (سونیو) ، (ریبو) ، (طوماس) ، انکارته نیک پریس سفیری لورد (برنیه) ، ائتلاف مالکنه منسوب بر جوق وکیللر و اسرای عسکریه حاضر بولونمشدر .

لوندره قونفرانسی ۲۶ توزده انعقاد ایدن یارس قونفرانسنک دوام ایدر . قونفرانسده شمدی به قرائ حل ایدله میس باقان مسائلی و باطاصه یونان ، ایتالیا نلر ، صرب اختلاف و تضادی ، (ایر) ک وضعیتی ایله ، تسالیا و آدریاتیک مسائلیک موقع ماما کره به وضع ایدلش اولدینی ظن اولونیور . بوساننده صربستان و یونانستانک علاقه سی اولقله برابر نه (پاسیج) ، نده یونانستان ، قونفرانسه ایشراک ایشیرنه مشلردر . دیک اولوبورکه بودقه دخی حکومت صغیره حقنده ، کندیلرنیک رأی و معلومات اولمنسزین کیف مابضه مقررات اتخاذ اولونمشدر . روسیه دخی قونفرانسه ایشراک ایشیرنه مشلدر . قونفرانسده روابط ائتلافینی تقریه و ترصیح ایچون یکی مذاکرات جریان ایلدیکی استتلال اولونیور . (آ.م)

برلین ۱۰ - «قوریه ره دللا سرا» غزته سنه لوندردن اشعار ایدلیکنه نظرآ شهر مذکورده انعقاد ایدن ائتلاف قونفرانسی ، ائتلاف دولتلری حرب غایه لرینک روسیه طرفندن درمیان ایدلش اولان تکلیفله توفیق ایدلشی حقنده برقرار اتخاذ ایلدندر . امور عسکریه ده کی توحید حرکت خصوصی امر اقتصادیه به دخی تشعیل ایلدندر . قونفرانسده استیقوالم قونفرانسه کیده چکاره یسا یورط و بریله سی مسته سی دخی موضوع بحث اولمشدر . حالیکه فرانس حکومتی شمدین یسا یورط اعطا ایدلمه سنه صورت قطعی ده قرار و برمشدر . (میلونو) غزته لرینک لوندردن استخبارینه نظرآ ائتلاف قونفرانسی ۸ اگستوسه تاخیر اجتماع ایلدندر . انکارته عمله فرقه سی مجلس اداره سی اوج رأی اکثریت ایله استیقوله مرخص کوندرمه قرار و برمشدر . (آ.م)

شئون داخلیه

ولادت هایون تبریکاتی

ولادت هایون حضرت پادشاهی مناسبتیه صدر اعظم و داخلیه نظاری طلعت پاشا و شیخ الاسلام موسی کاظم افندی حضراتیه مجلس مبعوثان رئیس حاجی عادل پک افندی و سایر وکلای فقام دون سرای هایون غزتمله حضور پادشاهی به قبول بیرون بولورق ذات حضرت پادشاهی به عرض تبریکات ایلشدر و جلوه سی الفات شاهانه به مظهر بیورشدر . وکلای فقام اولکله طعمانی سرای هایون جناب ملوکانه تناول ایلدیرک عودت ایلشدر .

داماد پاشا و بکار ایله سائر بعض ذوات کرام دخی برای تبریک دون سرای هایون غزمت ایلشدر .

ایده بیله چک خبرلرک ایرج ورود ایده چکندن امیدوار بولونمدهدر .
رومانیا قری ، رئیس جمهور (بوآن قاره) به کوندردیکی بر ناغرافنامه اردوسنک بوونکی وضعیت ایله می کندی اوزرنده بک درین بریاس و فتور تولید ایله دیکی آبیقه من آبیقه بیان ایتمدر . (ق)

جهه لره داتر معلومات رسمه

ویانه ۱۰ - حرب مطبوعات قرارگاهندن : « ایزوتزو » (تیول) جهه لرنده طوچی قعاتی دون به شفتی اولمشدر . (آلیاره دو) قرینده ایثالیانلر ، سپرلر دروننده بولنقه اولان عسکرلرنه خطاباً : « ایثالیان تعرضی باشلادی . آرتق ۱۱،۵۰۰ اسیر آلدق . تسلیم اولکنز ؟ » دبه باغیرملاردو . ایثالیانلرک بو طاری حرکتی دشمنک حالت روحیه سنه قوی بر برهان تشکیل ایده چک برماهته در .
رومانیا جهته که موفقیاتن ، دشمنک شدید مقابل تعرضلرنه رغماً ترقی ایتمدر . (اوواتوز) بولنک ایکی طرفنده آوستریا - مجار عساکرنیک قهرمانانه حرکتلری نتیجه سنه بعض مهم تهری ضعیف ایله دک . رومناز بوتیه لری استردادده چالیشملر سه ده موفق اوله ناملاردو . (تواریوشس) کیبدینک شاننده دخی خطوطنزی شرقه طوغری ایله به سوردک . (کورائومورا) به تقرب ایتمکده بز . روسلارک (سهرت) تهری اطرافنده کی منطقه ده ابراز ایتمکده اولدقاری مقاومت قایت شدیلدر . (ق)

برشاعرک روزنامه سی

- ۴ -

برمدتدبری بیوک آله ده کی کیف وذوق عالمی ایله کیجه صفالرنه و مهتاب اکنجه لرنه داتر عقل و خیانه صیماز انشانه و حکاقلر ایتمدر . دیکله مکده ایدم . اولام مسوعمانی مبالغه به جل ایده رک جزیره مشارالیه لیک بولبه واسع مقیاسده بردو کون اوتیه چورلیسی بکن و مجتهد ایلده دم . چونکه بن اولبه هر شیعه قولای قولای متالیق ویرنه کوزی باغلی عشاق ایله صافدل و بودالا شاعرلردن دکلم . بریسی آغزنی آچوبده اوریله به بالا روزانه بر ادعا آندیمی ، آتی ظاهرأ نایدن و تصدیق ایله برابر باطناً عسکنی ترویج ایده دم . چونکه انسالرک لاتی لاف اولسون دینه و هوایات لفظیه قیلندن تفره ایتمکدرنیک بک اعلا بیلیم . مثلاً بریسی نکا کله رک : یا هو نطورو یوروسک ا باقی بازارنده انسالره بادهوا زیتون یاغی طاقیتان یکی بر امارتحضاه آچماش . . . دسه ، بن مال بولش مغربی کی انکلیزی سیویا بوق و قویک آنتنده ، بر شیعه آله رق همان اوزایه قوشمام . بالعکس ، نه اولور نه اولماز نه فواری عافلانسه نیه نوبقی حرکت ایله آشامی به ایته رک ایلرک باسنده کی کایدی بر کره دها بوقلار ، اگر شایان امنیت دکل ایسه ، آتی ده کیشدر بر و بسفر علاوه آرقسه برده قولده میری و ووروم . عیب دکل آ . . . هر شیدن و هر کسندن شیباییم . مثلاً بزم قومشوده تضاراً بر کره باطلیجان بیزانسه ، عجباً زیتون یاغی بزدنی جالدر دینه بیوک بر مراق ایله اندیشه به گرفتار اولورم . دبدبکم کی کیمسه نک قول و کلامنه ذره قدر اهمیت بیله نطف اتم . هله قادیلر ایله قونشورکن . . . طاشه آسانک بوزده طقسان طفور طوغری سوبله به جکارنی ازلدن بیلیم . شاشقین عاشق کچی ، کوکل آوجیلنه کیدر آیین ، محبت روزگارنیک « قوران دهر » ی اینجده عقلی باشمدن قاچیرام .
بو کیمسه به امنیت ایتمک خسته لغتک تأثیرله آله عالمیته داتر اولان روایتلره ده اولام حواله سمع اعتبار ایله مدم . « بالاندر ، به بالغه در ، بوقدر اولماز ، بوقدری تصور ایله به من » دیم . فقط کوندن کونه شایه لره دها قوتل ششکلر آله باشلادی . هر تریه کیشم آله لردن یکی بر متنبه ذوق وسودا دیکله مکجه مجبور اولوردم . نهایت تحمل ایده مدم . بجزایق برتوز آقشای ، شمسیم بر المده ، غزته لرم دیکر المده ، آله به کیمک قراریله چفتم کی بانان کوبری بی کله رک بیک بلا کندی بکری بوسولوی و بولک کوکرته سنه آتم . حالا کوزیمک اوکنده در ، اونه مدهش بر ازدحام

برلین ۱۰ - « قوریه ره دللا سرا » غزته سنه لوندردن اشعار ایله دیکله نظرأ شهر مند کورده انتقاد این ائتلاف قوتفرانسی ، ائتلاف دولتلری حرب غایله لرنیک روسیه طرفندن در میان ایندش اولان تکلیفله توفیق ایلمسی عهده برقرار اخاذ ایلمدر . امور عسکریه ده کی توحید حرکت خصوصی ایدر اقتصادیه به دخی تشبیل ایلمشدر . قوتفرانسه استوفیولم قوتفرانسه کیده جکاره ساپورط و بریله سی مشاهسی دخی موضوع بیث اولمشدر . حالبوکه فرانسه حکومتی شمدیدن ساپورط اعطا ایلمه سنه صورت قطعیه فرار ویرمشدر . (میلونو) غزته لرنیک لوندردن استخباریه نظرأ ائتلاف قوتفرانسی به آغوستوسه تأخیر اجتهاب ایلمدر . انکله ره عمله فرقه می مجلس ادارسی اوج رأی اکثریت ایله ایستوفیولم مرخص کوندرمکه قرار ویرمشدر . (م . آ)

شون داخلیه

ولادت هایون تبریکاتی

ولادت هایون حضرت پادشاهی مناسبتیه صدر اعظم و داخلیه ناظری طلعت پاشا و شیخ الاسلام موسی کاظم افندی حضراتیه مجلس مبعوثان رئیس حاجی عادل بک افندی وسائر وکلای ققام دون سرای هایون غزته حضور پادشاهی به قبول بیوریه رق دات حضرت پادشاهی به عرض تبریکات ایلمشدر و جمله سی انذات شاهانه به مظهر بیورلشدر . وکلای ققام اوکله طعانی سرای هایون جناب ملوکانه تناول ایله رک عودت ایلمشدر .
§ داماد پاشا و بکل ایله سائر بعض ذوات کرام دخی برای تبریک دون سرای هایون غزیت ایلمشدر .

تبریکات تلفر اقامه لری

آلمانیا امپراطوری و بلهلم ، آوستریا - مجار امپراطوری شازلر و بولغارستان قرائ فریداند حضراتی طرفندن دون ولادت هایون مناسبتیه ذات شاهانه به برتفر اقامه کیشده ایله لرک عرض تبریکات ایلمشدر .

ولایاتده ولادت هایون مراسم

ولایات عثمانیه دن مل آژانسه وارد اولان تلفر اقامه لره ولادت هایون مناسبتیه اجرا قنلان مراسم تبریکیه داتر تفصیلات ویرلمکده در .

نشان

آلمانیا دولتک مالیه ناظری قوت (رودرن) ه برنجی زینه دن عثمانی و مالیه نظارتنده مدیر موسیو (شروده) ایله مناور خاص موسیو (دومبویس) ه رتبه مند کورده ن مجیدی نشانلری اعطا اولونمشدر .
§ آوستریا و مجارستان دولتی خارجیه نظارتی امور شرقیه مدیری اولوب اوتیه ایچی پایه سنی حاجز بولسان بارون میناغ فون فیکه مایه ایکنجی رتبه دن نشان عثمانی اعطا اولونمشدر .

ادتمکاره قارشی میجداله

منع احتکار هیتمدن :
بر آردشون بناقانی کتانی قرق بش غروشه صادیقندن طولای توفیق و دیوان حربیه تودیع ایلمش اولان سلطان جامنده مانفاطوره سی مصطفی افندی ایله باطلو آستارنیک آرشونتی اوتوز بش غروشه صاعندن طولای محمود پاشا ده مانفاطوره سی ایساق توفیق و دیوان حربیه تودیع ایلمشدر .
§ ترخدن فضلیه کبریت صافه جرأت ایدن باقی بازارنده توتون کوکرکنده کافدجی خرسنتو اوغلی تکفور دیوان حربیه بش لیرا جزای نقدیه به محکوم ایلمشدر .
§ ایکی قوتلی کبریتی قرق یاره ساتان وفاده بقال یورکی ولد لازاری دیوان حرب عریقیه اون لیرا جزای نقدیه به محکوم ایلمشدر . سرکه سی استاسیونی قارشیسنده توتونجی آناستاس دیمتری شتم لیرا جزای نقدیه به محکوم ایلمشدر .

اسلوبلر

[*] لوزانين :

يازميزك اسلوبلر حتمده جلال نوري بلكه ،
 ابتدئي فريادي اييتمدم ، وديكلهدم .
 اوت طوغرودر : توركيه سن ياقينده آكلاشيله .
 ميه جق بر حاله كاه جك ، بر شكله كيره جكدر .
 بونك سببي نه تكاملدر ، نه اجتهاددر ، بلكه لسانده
 براختلايدر . ملكتتوده برادبيات مكتبي واردى .
 بومكتيك منسوبلر شعر سوبولوردي ؛ هر كس
 آلودى . نثر يازارلردى ؛ هر كس آكلاردى .
 « هر كس » دن مقصدم ، جودت پاشا صرفدن
 توركيه نك قواعدنى بحق اوكره نثر وايجه عربى
 و فارسى لغت ازرله نلردر .
 اومكتي ، باشديجه ايكي فرقه بكنمدي . بونلكه
 برنجيسى يكي تفكرله يكي شعرلر سويله نك ، يكي
 اقادله ميدانه قويمق ايسه نلردى . بونلر اسكى
 لسان قارييدرمه باشلايدلر . ونهايت كنديلرى ده
 ايسك ايچندن چيغمماز اولديلر . چونكه هيچ
 برنده بولم برنجوده كفايت ايده جك يكي معلومات ،
 يكي تحصيل ، يكي تفكر يوقدى . بونلر اللربنه
 آلدقلى برقاچ فرانسوزجه كتابي مطالعه ايله اوزاقدن
 برآيدنلق كوزر كپ اولديلر . فقط اووقودقلى
 كتابلر اصلاوقظما آكلابه جق برفيضة ، ايرمش
 دكللردى . هيچ برنده بر تبص عالمانه يوقدى .
 فكرلرنده قوت اولديني كپ لسانلر نده ده ثروت
 يوقدى . ابتد اي امرده بونلك توركيه دن خبرلر
 يوقدى .

ايكنجي فرقه ، برنجي فرقه نك كلياً مخالف ايدي .
 بونلر كورسيورلر ايدي كه تورك ملتك اول امرده
 ويلي دوزلديك ، يازيلارنى افرادلته آكلاندقجه
 ملكتك ترقيتندن بحث ايتك هيدر . بونلك
 نساك ايتكلىر قاعده طوغرى ايدي . فقط
 افراطه وارديلر ، آساي وسعلى لهجه سنه قدر
 طرفدار كورونديلر .

دقت ايندولوسه كوريلور كه حيات مابه واجتباعيه مزاج
 هر صفحه سنده براختلال ، بر انقلاب وارد . يالكن
 لسانزده بر قاريشيقا ظهوره كلدى طن ايديورسكنز .
 پاشا بزمك الله كپزى بر جهتي بيله بو قاريشيقان
 قورتيه مامصدر . حقيقه " بك چوق شيئي دكيشد برك
 مجبورينده بولونبورز . اسكيسى كپ ياشامق ممكن
 دكلدر . تفكرات ، شرائط معيشت ، شرائط سى
 وعمل هيسى ، هيسى دكيشه جك ، بولمته يكي بر
 تربيه و بريله جكدر . بوقسه بقامض منصور اوله ماز .
 بو يكي حيات بزه لسانزده دنى تعديلات اجرا
 ايتد بركدر . مثلا تحصيل ابتدائى نك مجبورتي ؛
 بونك معناسى بتون افراد ملتى بر لسان ايله تكلم
 ايتد برك ، بر لسان ايله تعليم ايتك ، بر لسان ايله
 اووقودوب يازد برك دنك اولديني تسام ايدييور
 ايسه كه نه ناجى لسانك نه برنجي فرقه لسانك بومقصده
 بزي ايصال ايده ميه جكني تسليم ايدرز . ايچنده بر
 پارچه توركيه ، لايصه عربى ، فارسى كلر بولنان
 توركيه ، عربجه ، فارسى صرف ونحو قاعده لرى
 هرعى اولان لسان هيچ بر زمان بر ملت لسانى
 اوله ماز . نساكه بو آنه قدر اوله ماش . بويديكيز
 توركيه نى ناجى مرحوم قدر طوغرى يازمش هيچ
 بر محرر ومؤلفمن كليه مصدر . ناجى نك متعدد آثارنى
 آلك تدقيق ايدك . بردانه بيله خطا كوره مرسكنز
 حاله كه آك كانه به قدر هيچ بركيمسه توركيه نى
 او قدر طوغرى يازماشدر . نه كمال بك ، نه ضيا
 پاشا ، نه يقه لرى ناجى درجه سنه چيغممازلر .

ملدن زياده شخصه ميتلا اولانلر ناجى مرحومه
 يك آجى سوزلر سويله مشلر ايسه ده مدعاليه نى اثبات
 ايده مامهلردر . ناجى نك شعرينه نلر سويلدى .
 حاله كه ناجى بر آوروپاي شاعر دكلدى . ناجى بتون
 « ناسيله بر شرق شاعر يدر . آندن بينات غربيه
 بلكه مك طوغرى دكلدر .

اكر توركيه سن ديديكيز كپ لزوملى ، لزومسز
 عربى فارسى كلساتى اونلك قاعده لرى صحافظه

ایسک ایچندن چینه ماز اولدیار . چونکه هیچ
برنده بولمیه برنجوده کفایت ایدم چک یکی معاملات ،
یکی تحصیل ، یکی تفکر یوقدی . بونلر الیرینه
آلدقاری برقاچ فرانسوزجه کتابی مطالعه ایله اوزاقدن
برآیدینلق کوزر کی اولدیار . فقط او اوقود قلمری
کتابلری اصلاوقطعا آکلا به حق برفیضه ، ایرمش
دکالردی . هیچ برنده بر تلیع عالمانه یوقدی .
فکر لرنده قوت اولدینی کبی لسان لرنده ده ثروت
یوقدی . ابتدای امرده بونلرک تورکیه دن خبر لری
یوقدی .

ایکینجی فرقه ، برنجی فرقه تک کلیاً مخانی ایدی .
بونلر کورسیورلر ایدی که تورک ملتک اول امرده
هیلدی دوزلندیکجه ، یازیلانلری افراد ملته آکلا مدقیجه
مملکتک ترقیاتندن بحث ایتک هیدر . بونلرک
مسک ایتکلری قاعده طوغری ایدی . فقط
افراطه واردیلر ، آسیای وسعی لهجه سنه قدر
طرقدار کوروندیلر .

دقت ایدیلورسه کوریلور که حیات مایه واجتماعیه سنک
هر صنفه سنده براختلال ، بر انقلاب واردر . بالکز
لسان زده بی برقاریشیللق طهوره کلدی ظن ایدیورسکز .
پاشا بزمک الیک کیزی بر جهتی بیله بو قاریشیلقدن
فوریه مامشدر . حقیقه " یک جوق شیشی دکیشدر مک
مجبور بندده بولونیورز . اسکسی کبی پاشامق ممکن
دکادر . تفکرات ، شرائط معیشت ، شرائط سی
و عمل هیدی ، هیدی دکیشه چک ، بوملته یکی بر
تریه وبریله چکدر . یوقسه بقاض متصور اوله ماز .
بو یکی حیات بزه لسان زده دخی تعدیلات اجرا
ایتدیره چکدر . مثلاً تحصیل ابتدائی تک مجبوری
بونک معناسی بتون افراد ملتی بر لسان ایله تکلم
ایتدیرمک ، بر لسان ایله تعلم ایتک ، بر لسان ایله
اوقودوب یازدیرمق دیک اولدینقی تسلیم ایدیور
ایسه که نه ناسی لسانک نه برنجی فرقه لسانک بومقصد
بزی ایصال ایدمه چکنی تسلیم ایدرز . ایچنده بر
پارچه تورکجه ، لایصی عربی ، فارسی کله لر بولان
تورکجه ، عربجه ، فارسی صرف و نحو قاعده لری
صرعی اولان لسان هیچ بر زمان بر ملت لسانی
اوله ماز . نصلکه بو آنه قدر اوله مامش . بودیدیکن
تورکجه ناسی مرحوم قدر طوغری یازمش هیچ
بر محرر و مؤلف کله مشدر . ناسی تک متعدد آثار بی
آک تدقیق ایدک . بردانه بیله خطا کوره مسر سکر
حالی که آکا کانبجه به قدر هیچ بر کیمسه تورکجه بی
اوقدر طوغری یازما مشدر . نه کمال بک ، نه ضیا
پاشا ، نه بقعه لری ناسی درجه سنه چینه مازلر .

ملتنن زیاده شخصه مبتلا اولانلر ناسی مرحومه
یک آبی سوزلر سوبله مشار ایسه ده مدعاریشی اثبات
ایدمه مامشدر . ناسی تک شعرینه نه لر سوبلندی .
مالبوکه ناسی بر آوروپالی شاعر دکلدی . ناسی بتون
متناسیله بر شرق شاعر بیدر . آندن بیئات غربیه
بکامک طوغری دکادر .

اگر تورکجه من دیدیکمز کی لزوملی ، لزومسز
عربی فارسی کلماتی اونلرک قاعده لرینی محافظه
ایدم چکسه ناسی به بیور اولقدن یشفه چاره یوقدر .
فقط بز بو مطالعه ده دکاز . لسان زده ساشر
لسانلرک کله لرینی ، حرارت ذهنیه من نسبتنده ادخال
ایقل بزواجق بر لزوم معنا بزی بوکا اجبار ایتمی در .
علم جدید به اورویا دارالفنون لرنده انتساب ایدم چک
کنجلر من بو مجبوریته همه حال حسن ایدم چکدر .
یوقسه بزده دالی بولان بر مدلول ایچون ساشر
لسانلره مراجعت طوغری دکادر . صیجاقلق برینه
مسخوت و کرمی ، کولک برینه سپهر و سما دیکمی
تصویب ایدنلردن دلتز و بوبله بر معنایه موضوع
اولان الفاظ متنوعه دن تشکیل ایدن شعر و نثره
بونن بوبله « ادبیات ملیه » نامی ویرمه یز .

علی ملاء الناس دییه بیاورز که تورک ملتانه ادعای
منسویت ایدم چک بر شاعر ویا ادب ملی هنوز
ظهور ایتم مشدر . بر رازوف (شهرتی یازدین ،
اوتودینی زمان بتون بقاع ملتی برندن قلم بوز .
[۶] صاحب امتیاز من طرفندن کوندرلشدر .

چونکه آنک لفظی ده ، مناسب ده آکلور .
مع التأسف بز سکیلر ایچنده بوبله فرد واحد یوقدر .
هتقدیر که یاقین بر زمانده بو کوردیکمز شعرا
وادامزدن هیچ برینک نام و شانی تالیه چکدر .
چونکه بولسانی ذاتاً تکلم ایتن ملتی آتی یازیلری .
ایچنده ده کوره چله دکادر . برقاچ بیک کله
اکلامه بیله چکی لسان ، ملت لسانی دکال ،
لسانلرک تورک ملتی ، عمومی بر ملت ل
ایسته یور ، تورک کندیته اتحاد قبولی آج
بر قارداشلق دلمه ایله سوبلنمسی کله یور .

بزده تیاترو نصل اوله بیلیر؟

محرر نهدر ، ممثل نهدر ؟ - خلقیمیزی تیاترویه آلدیقدیریم ایچون غید قیلاق ، کولدیرمک مجبوریم. - تیاترو
مسخره لاق نکاد - اسکی تیاترو ، یئکی تیاترو - تیاتروده انراط ادعای - بر قاج چیزکی ... - تیاترو
موشوی - اخلاق باندی اوزده نک - (هارباغون) و (رومه توش) - افسانه - بر قاج بزده ایله
آسور - اوتنه حق قدر بسیط دکلدیر

— ۱ —

بیرکلردن بری شوپله دیر : تیاترو ؟
وقه ، ولوچه لردن صرک برکتاب مقدسدره که
یازلیش ویا طبع ایلیش اثرلی اوقویامیان
اکثریت عطیله اونک هر فصلده حیات
وانمایتین آلتش عکساری آیله دو قویوروش
کی حسن ایدر ، شوخالده محرری ؛ زمانک
افکار و تمدنی ، تیاتروی دولدران اورتی
سنک فضلہ قفا پانلایم دن آکلایم جتی بر
مارزده ، تصنیج ایمن بری ، ممثله محرک
دوشونجه ویا مقصدیت تجریه تختانی ایمن بر
[معدیوم] اولق اوزره طانیه جتیز .

بن ، آبی تیاتروی طانتدیرتی ، خلقیمزک
اوقومده وقت ویا فرصتی دوشدین بدی اثرلر
ط فداوی اولدجه هر زمان بکا شوپله بر جواب
فیرتالیپوردی : [بن بزم خلقی طایپورسک ،
اونلی تیاترویه آلدیبره بیله ایچون بوپله
قاری قوجه صاچ لفرلی اویناق ، دهها
دوغروسی کولدیرمک ایچون غید قیلاق
مجوریتده یز .]

بو قوش بیلی ملاحظه قارشی مدافیه
قالمق فضلہ ایدی ، بو فکری ، اونلرک سولامش
بیلرندن چیقارتی . نسیم ، نهده نسیم کی
دوشون بر چوقلرینک باشاره جتی عملیات
دکادی . خصوصیوردی . ، برده فضلہ اولاق
فکری چوروک ایچون ایکی اوستون کور
جمله کافیدی : [کندی جتی اثرلی اویناقدن
حظ ایدیور ، ویا ، کندی اثرلی وارسه
اونلی اویناق ایستور .] دبه .

فقط نامادامک بو کون اوزاغرم و مادامک عملکتیک
ترقیسی ، هر کسک کندی سائلکنده وظیفه سی ،
بوینه دوشن بورجی ایضایله قتم ، شوخالده
بو کون سوبلیه بکلرمه ، معارضلم ، بر قواب
بولوب طاقمازلر .

بز ؛ تیاترو نانه ، خلقیمزه بیوک فالقار
ایتمک ، اوزره تیاتروی [مسخره لاق]
طرزنده تانیین ایتدک ، اوقدر فسالی که ،
بو کون بدی بر آرده ، بر قسم خلق ، جان
آسته که باشلورودالایک لاق اویناق ، جان
فوقه لری پول پول فیرتایم دینی برده لرده
کیچن وقته عادتا آسپور ، جانی صیقیلور .
بو قدم کندی تسل ایچون [آندیم ، حیات
اساساً کافی درجه ده آبی ، برده تیاتروده
آلم شیار کورده بک اولورساق اصل تحمل
اونور .] دبه بر دستورده بایش . فقط
عیبا حیالک نشئه و ذقی ، هر دلو صنعتدن
اوزاقی مانا بئینزلک ، منطقسزلی ، حتی بضاً
تربیه سزک کورمک ویا ایستکده بیدر ؟ اگر
مقصد کولوج اثرلر سه اونلرکده دایهانه یازلیش
قسی وار ، آله راشد رضا کی ، بهزاد
کی قدر مئلر اولدند تصور کوره نهدن [مولیر]
اوسمین ؟ نه نسی ؟

— ۲ —

تیاتری کاروانی بوندن ایکی بک دوت بوز
سن اول برکت ایش ، طاغردن ، اورمانلردن ،
صارپ نیالقدردن ، اوچوروملردن بکیش ،
دیاردن دیاره آنلامش ، بز شدی بکری
دوت عصر صوکره اونی ، اوکرده کی قوماقه
یورور بولویور . اوکا ایتحاق ایتک ، اونلر
ملاقی اولق اساسدر ، فقط اونک یورودیکی
ملاقی اولق اساسدر ، فقط اونک یورودیکی

(اثرلده ، ممثله ترکیبده ، ده قورده ،
ماکیازده ، سنورده) بر قاج چیزکی ایله
بیلدیرمک ایستوریم . بوبله مهم بر مسئله یی
بر قاج چیزکی ایله آکلایم قانیم بلکه غریبدر ،
فقط اوله چیزکیلر وارد که بزده شایخی ،
یوقاری نرده اولدیغیمزی خاطر لایمیر . مثلاً :
برجوق قبه و منارلی سیاهلک استانبولی ،
ایف ل قله سیکه ترو قاده و کولک سنک پاریسی ،
قرق قاتلی اولرک توپورق ، تک برغوندریک ده
وندیکی جان خاطر لایمیزی کی .

— ۳ —

(کوچک تیاترو) عجزده دیشدم که بو
کونک پیس محرری هیچ بر قاعده و عینه نک
اسیری دکلدیر . او قوتلی ووضوعی حیاتی
آلیر . مهن هیچ بر شکله تابع اولمسنین ،
تایله سربست اولدق یازار . کلمه اشخاصک
(اخلاق - قاراقهر) بجنه :

بجنه : بو کونک تیاترو محرری بر (اخلاق -
قاراقهر) بیاده قوتی ایچون اوزده نالی ،
بو کونک تجریه لری بزده ثبات ایشیور که بر
تیاترو پیسی نه قدر دایهانه یازلیش اولورسه
اولسون بزده بر آدمک (اخلاق) نی
تایله کوسترمه بیور . اوچ ویا اون برده ک
بر آرده ، معجزه لرک بیوک اولان انسانی
تایله کوسترک قانمقی بیوک برادعا اولور .
مثلاً مولیرک [هارباغون] ی بالکز سنس
دکلدن ، [رومه توش] یا کرعاشق دکلدن . فقط
محرر لری بزده ، حقیقت ، مغایر اوله ق ، بالکز
عاشق و خدایس اولره کوسترمه بیلدیلر .
روحانیله اشتغال ایدنلر انسانرک بوپله بالکز
برجهندن کوستر لری تک عله دار ایدرلر . چونکه
انسانک اخلاق و طبیعی بوپله خار جیدن و بر
طرفدن کولدیکی قدر بسیط دکلدن . کوچک
بر مقایسه بو خصوصده بزده بیوک بر فکر
و بره بیلیو . شکسیرله مولیرک ، شایلو فله هار
باغونی ، هر ایکسی ده خدییدرلر . فقط فضلہ
اولارق شکسیر شایقی هم نی بره نصیحی ،
ای بر بچار ، ای بر ملیتپور ، ای بر عالم
باباسی اولر قده کوستر بیور ، حالیکه
[هارباغون] بالکز و بالکز سنسیدر .

بوندن فضلہ اولارق بو کونک حیاتی ،
بزده بوپله بیلمش قفنان شکندمه الاق بولوب
کوسترمنز . آتیمک سرچانی قایمی ،
قونیک صحتی ضعیفی اولدورده بیله بکنه قنای
برمدل دکلدن . آرتق حیات و دوشونوشده کی
تبدل بزده مهن بر طرز قیل ایدر بره بیور ،
جان بر آرتیک ده کرسلاقی د! ایله بیله جتی
یوزمنه فیرتالیپورلر . برتی قیرضی
اولدینی یچن بر آتمه آرتق اسکیدن اولدینی
کی بالکز سرخیش دیه بیورز . چونکه
بر آرز صوکر اونی عاشق ، طایجاب ، آبی
بر آدم اولر ق بولویورز . بو کون فاشه
ده بکمز اوچ آبی اول عجم ناموسدی ،
بو کون پاچارده ده آغمزک تونزی سبلد بکمز
بز ، بوندن ارن سنه اول الاظیف بر قادیلک
اک کوز آیه سیدی ، واک بجز ، کوزل آلر
اوزویته توز قوندور بیوردی . بو کون آغزمنه
و و بیتمز قاشیق ، دون عمله لک کیرلی
قورمورسی آلتنده سوروشن بر کولپ ایدی .
مانسانده که بر آتدیکر آن قدر روحاً

بوقرش پیل ملاحظه قارشى مدافعه به
قافى فطله ایدی. بوقرشى. او نلرک سولانمش
بیلرندن چیشاری. نینم، نده نتم کى
دوشون بر چوقلرینک باشاره بی عملات
دکادی. صوصیوردق. برده فطله اولاق
فکرى چورونک ایچون ایکی اوستون کور
جمله کایدی: [کندی چندی اولری اوبناقدن
سط ایدیور، ویا، کندی اولری وارسه
اولری اوبناقم ایستور.] ده .
فقط نادامکه بوگون اوزانغرمادامکه مملکتک
ترقیسی، هرکسک کندی مساکنده وظیفه سی،
بوئنه دوشن بوسى ایشایله قتم، شو حالده
بوگون سوبله جکرلمه، معارضلرم، بر قوای
بولوب طاقمازلر .

بز، تیارو نامه خله زه بيوک ذاققر
ایندک، اوزنه تیاروی [مدخره لى]
ملزنده نایین ایندک، او قدر فینالق که،
بوگون بى بر آرده، بر قسم خلق، مان
آسته که باشلیورود اولاغک لاق اوبنامدی،
قیقه لری بول بول فیلاته مدینی برده لره
کین رفته عاده آبیور، جانی صیقلور .
بو قوم کندی نسل ایچون [آندم، حیات
اساساً کافی درجه ده آبی، برده تیاروده
اُم شیار کوره جک اولورساق اصل نعل
اولور.] ده بر دستورده بارمش. فقط
هجا حیاتک نشنه و ذرق، هر درلو صنعتدن
اوزاق مناسبتلرک، منطقتزاق، حتی ایضاً
ترقیه سزک کورمک ویا ایستکده میدر؟ اگر
مقصد کولوچ اترسه او نلرکده داهیا نه یازمش
قیمی وار، آله راشدر رضا کى، بیزاد
کى مقدر مملک اولدند لغور کور نعدن [مولیر]
اوبنامدین؟ نه نى؟

تیارى کاروانی بوئدن ایکی بیک دوت بوز
سه اول حرکت غمش، طاغزلردن، اورمانلردن،
صارب ایالقلردن، اوچوروملردن کیمش،
دیادق دیاره آنلامش، بز شدی بکى
دوت عصر صوره اونی، اوکرده کی قوماقده
یورور بولووز. اوکا الحاق ایتمک، اوتله
ملاق اولق اساسدر، فقط اولک بورودیکى
بولاردن کیمک لازم دکادر. بناء علیه بن
بوگون اسکى تیاروی جهنم فیلاتوب یکیمه
اتلاق ایتسه م، بونه مجددلکدن، نده
افراطیورولکدن. بلکه یالکر زمانک
ترقیاتنه، اصلى و کچردیکى دوره لری حتی
صورتسزین، اوبنامز الزم اولدینه قانع
اولدیم ایچوندر. کوبنده ایکن جاقاقی نفاکی
بیله بن صکر، بوگون آله بر دبره ماوزری
آبیور، بوکا افراط دیوروز. حیسانده
هرکبه بیله بنین بر آدم، عجله شی اولدینى
زمان، اوتوبیله بنیور، بوکا هیچ عقلانی
دیوروز، فطتیاروی، بوگون کی مترقی حایله
قبل اتمک لازمکدیکى سوبیلین: [سن مفرطک
ایدیورسلک] دیورلر. جباله برقی برشی ذکل
بوگون مترقی ملزله اوسوز اوموزه بورونک
ایسترسک بوگونک فکر لرنی، دوشونج لرنی،
واسطه لرنی جان قبول اتمک مجبوریتدیز .
اساساً بر صورتله، واسطه مدنیه بی بو حاله
کثیرلرک کچیردکلى تهانکه و تجربه درده لرنی
تصرف اتمش اولوروز. باخصوص بز
تیاروده بو تجربه لردن استفاده ایدمکده بز
برینده موز، زیرا بو تجربه لر زمانه و زمان
دوشونوشنده کی آمازه کوره ایدی. هیچ
بر صورتله بوگون بز مسعود ایدم. بناء
علیه الملک یاپیله جتی یش بوگون کی تیاروی
اولدینى کى قبول اتمکدر. بونک ایچون
یکى تیارونک، ملک متدنده کی ملزنجی،

بوگونک تجربه لری بز ثابت ایدییورکه بر
تیارو پیسی هقدرداهیا نه یازمش اولورسه
اولسون بز بر آدک (اخلاق) نى
تامیله کوستره بیور. اوچ ویا اون برده لک
بر آرده، معجزه لرک اک بیورک اولان انسانى
غایله کوسترک قاتمقی بیوک برادعا اولور.
مثلا مولیرک [هارباغون] ی یالکر خسیس
دکادر، [رومه تو] یالکر عاشق دکادر. فقط
محرر لری بز، حقیقه، مغایر اوله ق، یالکر
عاشق و خسیس اوله کى کوستره بیله شلردر .
روحیانله اشتغال ایدنر انسانرک بوله یالکر
برجهتدن کوستر لرنیک علم ایدر لرنی چونکه
انسانک اخلاق وطبیعی بوله خاریدن و بر
طرفدن کورلیدی قدر بسط دکادر. کوچک
بر مقایسه بو خصوصده بز بيوک بر فکر
ویزه بیلیر. شکسیرله مولیرک، شایله فله هار
باغونى، هر ایکی سی ده خسیسدرلر. فقط فطله
اولارق شکسیر شایلی هم نى بره نسیجی،
ای بر بنجار، ای بر مینپیور، ای بر غایله
باباسی اوله رقد کوستر پیور، حاله ک
[هارباغون] یالکر ویالکر خسیسدر .

بوئدن فطله اولارق بوگونک حیاتی،
بز بوله بیلمش قفنان شکنده ملاق بولوب
کوستر مس. آتمک سرچانی قایمى،
قونک صحتی ضعیفی اولدوره بیله کینه قفانی
بره نل دکادر. آرتق حیات و دوشونوشده کی
تبدل بز مین بر طرز قبل ایدر پیور،
هان بر آرتکده آرتق دله ایدم بیله جکی
یوزسه فیلاتیور بورلر. برقی نیرضی
اولدینى بچن بر آدمه آرتق اسکیدن اولدینى
کى یالکر سرخرش دیه پیور. چونکه
بر آر صوکر اولی عاشق، طایجاب، اى
بر آدم اوله رقی بولووز. بوگون فاشه
دی بکمز اوچ آى اول مجسم ناموسدی،
بوگون پاچارده دیه آوغزک تونجی سبلدی بکمز
بز، بوئدن ارن سنه اول الکظیف برقادینک
اک کوز آیمه سیدی، واک تیز، کوزل آلر
اوزرینه تون قونددور پیردی. بوگون آغزمنه
موقیمنز قاشیق، دون عمله ک کیرلی
قونددور سی آنتنده سورون برکوب ایدی.
یا انسانرک بر آدن دیکر آه قدر روساً
نه تبدلره معروض و مستعددر، برکله ایل
ویا یش برده ایل تصویر اولونه ق قدر
بسطمیدرلر؟ — ارطغرل محسن

چاقریاض عایشه

عاشم دام دینه کلسکه ، سولیمه ک هیچ برشیک
بقوه چاقریاض عایشه طای برشادی ، دسکه ،

ایک قاش خطی و آلتنده ایکی اوزون سیاه
ایله کبریک اوزونوم واردی . بناقاری طورونج
کی آلتون ساریلی الله بائیش ، بوزنی کوچک
ونحف ، آلتنده انسانه رفیق و برهن پنه اتلی
برجوجق آغزی واردی . ایچیدن یکی اولکم
افرادی آراسنده بو کوچک بوی استاواروی
مخلوک بولونوشی خوشمه کتدی . دالمین اوننه
باقارق بکا دوعری کلبوردی . دوستانه برسسه :
— اوغرلر اول ، دیم .
بردن بره خریسز برآت کی اورکدی ،
صیجاردی ، اتون قولاری باقراک صولرینی
صاچوردی . سیاه کبریک اوزونلری آلتندن
اک وحشی ایکی یشل ضیا بکا جوریلدی . بوند
اورکیش برکدی ، قودورمش برقابان ، انسانی
پارچالامه عزم ایتمش برقورده ، نیلهلم نه بوقدی .
قابلمک برندن اوینامنی کوله ک طای بوندم .
نه وحشی ، نه جانلی ، نه ابتدائی کوزلردی
وناسیل ایچم آت اوست اولدی . برقابان
پنجه سی کومکسی دیکلبورکی اولدی . سوکرا
قصق فقط آتلی ، احتراصل برقادین سسی
قورقو ایله ، حدنه سایقیردی :
— نه ایسته بک سن بورالرده .
فرمضالی قادیندن اول سن قاجدم . اوقدر
قام آتیور ، برشیلر اولبوردم که ایچی کولکه
اوردم . اعصابی صاعلام بر دمک اعتقادله :
— بو بر جن ولاتی ، دیم :
قسط ارنسی آشمام عنی ساعت عینی بره
کیتدم . بو سفر آغاجلر آراسندن ییشل کوزلی
قادیله یورویورک کادیکنی کوردم . سیاه
کریک اوزونلری آره سندن او ییشل ضیابار
ایشلداور ، قورقش برکدی کی آغاجلرک
آراسنه بانییوردی . کوروندم . فقط فلم ،
هیچده قلیمدن کله من بر نهیله کوم بوردرکن
کندی کنده کولمکه چاییشیوردم . چرق
کچمه دن بوقادن ، بویکی ییشل ایشتیق ، سنده
برخسته لی اولدی . بنده دهم بورالغله علاقه دار
اولایان یکی برحس برهمش ، بی چورومش بر
اعضا کی بوون ماضیله فریلتش ، وحشی
ایتمانی و سسز بر خسته لاله غیرالام ، بوون
هوس شریان ایدیور ، هرکون بو قادیله
ییشل کوزلردن چیجان قاپلان پنجه نیله باچالانغه
چای کنا . بنه کیدیبوردم . اونچی کونی چاقری
کولم مشغول اولغه ، ارادن چقما لاشلام .
اون بئنجی کون ، قادیکنم اولدایقی اوکره مک
ایچون چاره آریبوردم . طای بی بو اوقدر فولای
دکلی چونکه قادن ورکش برکدی کی ایچی
طرمالایان قصق سیله حاقعیقار قشدن قایبوردی .
آشمام ناحیه مدبری صفتله ذکل ، متکراً
بنه کولم کسارنده آغاجلر آره سندن اونک
باقراچی دولدرووب دوشیکنی سیر ایدیوردم .
بردنبره کولم بولندن اومورده قونقله اوزون
بویلی ، قولرینی آفواروی صالایه ق کلن برجه
کوردم . جان طایتم . بو پوراز بیکارده تم
طایلادیم ملی افراددن اسبابعلی . بلکه فوق
العاده یکیکلک طاسلاماسندن ، بلکه جداسکی
عجم ناصه مسنده کی رسلمه بکزمه سندن شاه
اسماعیل دربردی . قاشلری شاه اسماعلک رسسی
کبی ، بیلیری مینی درجه ده قورقونج ابری قاره
بر مخلوقدی عایشه یافلاشنج پنه اتلی اوکنده
او اوزون سیاه بر ایزبانود و عایشه مینی مینی
بر بری بکزه وردی . سیا آکنده قزبل قادن
اوقدر خوش کورونیورلردی که .

خسته خانه مک صاری آسپقان چارشافلی
آراسنده اولکده بوزی اولوصاریلی باغلامشدی .
باش اوچنده دوقنورک صراحیک اوزونینه
سکلی اوزنهرک کولکه لدریدی موم . کوچک
اوملک اشبابی اوزونده برایشیق خیالی کی
اوچوبوردی . دیوارده فشکلک تونقل ، باشق ،
قوی ملیه اوبلری هنوز صاحبک وجودیک
بوون عضله خطری محافظه ایدیورکی ایدی .
دوقنوراطله آغاشک اوجنه باسه ق دولاشیور
و آراده یانغک یاننده کی اسکله به اولوروب
خسته مک بوزندن جانک اوچوشنه باقوردی .
اطراف مورامش کوزلریده غرب بر عذاب ،
بورغولایان ، سوران بردرلو کندیسی سیاه
ودرن قولرله صامغه کلن اولومه تسام اولمایان
بر عذاب واردی . دوقنور صوردی :
— بر شیخی استورسکز حسن بک ؟
خسته خیفجه باشی صالادی .
دوقنورک رفیق و آتعلی بر قلی واردی .
خسته مک اولومک سبی هیچده تقدیرنی موب
اولممشدی فقط بو کچ ، اوله من عذاب چکن
کوزلرک بشیری بر آرزوی سوک بر دردی
واردی که کچ دوقنورک قلی برشادیوردی .
— یاینه کل دوقنور !
دوقنور یالاشدی . خسته قورقونج بر اصره
بکزمین بر فصلدی ایله :
سوک آرزوم ، دیدی . برکون نه وقت
ارلورسه اولسون ، آماطولردن بر آدمک قارمی
کدوب دشمله دکوشورکن اولدیکنه افلاص
ایتمی ، بوجغمکده بی اوله بیلمی .
دوقنور سا کن اولغه چایان بر سسله :
— بومزک بیقن قابدی چونکه چنه کزله
قاچ دفعه جه به کیدیگر کلدیکز .
خسته مک باشی قیلیدادی :
— بوئسیز بابامزیمسکز دوقنور ؟ رده
بکزر برآن چاقوق کیدی .
— آماطریلین استانیله کیدیلدیکنه ملک آن
اوزماز خسته بوغاندن کوچک برمدایون
چقاردی . موی استودی عولک نبره ییشنده
برمنیاور واردی . ظریف اوزون بویلی اسم
برمش درین چیک اوزون ایکی سیاه کوز ،
سویلی ، ممتقی فیورینیلرله آجیلان یکی فرقل کی
نبره ک دوران ایکی دوقنور بونک آلتنده
صاری قیورجقلرله بارلاق نبره برجوجق باشی .
سندده کی چاقری طریقی بوغه چایشه ق :
— بو سده ، ایشته تم قارم ، بوسفده
چوجمدر .
ایده ایکنده صاجلری . سیاه صاری
ایکی ایله بیفی . بوقادنجی دییاده اک چوق
سودم ، ک چوق سوپورم . فقط برکولی
قادیله وحشی ییشل کوزلری ایچین اولبورم .
سیانک نص شاشلری اوون دوقنور . اوندن
انسانی نه قادینه شقی ، نه مملکته محبتی ، نه ده
مدنی اولش غروری قورنایبور . جوانی ،
بشائی ، مدمش ، قورقونج برشی .
سنیه الله چوقچامزدن بری سووشوروز .
قردش چوققلری بز ، خصیلمی قسماً برابر
یادق ، بوون حیاندیله عینی شیلری دوشونک
عینی شیلری سوک . بوئر آراسنده بزم نسله
کرره اک برنجیسی نه اولایلیر ؟ مملکت ، ملت
دکلی ؟ ایشته اونک ایچین بوامنی ، قاری ،
قیزی برافدم ، آمامولی کچم . اوتوز ایکی
باشندیم هر دورلو استانبول اکله جملری و آروپا
سیاحتی بکا قادن محبت اولمایان بر انسان
بهره ، ماسمشور . اسور ، ایش ، اوجان ،

برکدی کی دوشوک ، قورقونج کلری ، کوزلریده کی
دعی بیجه ایچنه بیکلش سسی آلیانی بر
برلمتی حالی آتدی . بوخالده نبره دوقنور
اوقدر بیچاره دوشوک کورونیوردی که ایچمن
عظیم برآیمق ، بوخالده چوجونج اولان
بربانک آیدینه بکزمین بریوصوحاصل اولدی .
کوزلریده نبره کادیکنی سیله بیکم باشلر بولاندی
حاضرلادیم مدمش اخلاق نمانی آغلامدن
سولیمه مک قابل اولامایه مینی حس ایدم . جان
اوموردم . آیاده دیکلش نبره کن هیچ
باقایوردم . تقین بررکی برسسه کویله
دلیقانلرله اکلندیکی و مسلمان قادینه یاقیشیر
برطرزده یاشامادایقی ایچون اتی ایچمه بجز
اولدایقی سولیمه دم . هیچ سسی چاقری واردی
بر آرنکده دم . دمک نام دکدی . یاروش یاروش
ایچی طرمالایان ، بی قودوران هیجان
باشلایوردی . تام باقی ایچون ارقمی چوبورکن
قیصیق بوغوق برجوجق هیچ بترینی دردم
ودیزلم اوقدر بردنبره کسلیله کی .
قادم یانده دوعری کیتدم . بنه سندن اورکک
برجوان کی قچه سندن قورقوردم . فقط او ،
کوزلی سیاه کبریک برده سیله قاباغش هرچره
هیچره آغلا یوردی . نه قدر احتیاطله لری
یاروشیه اوموزینه قویدم و کوزلریده باندن بردنبره
هی نبره ایله صیجادی . فقط باشلری
آره سندن کوزلریده کی نظری کورونجه طایمانی
برشی کوروش کی حیوانه کوزیکلری بوردی
تم کوزلریده کی شیخی طایمانی بوردی . اونه شاه
اسماعلک ، نه ده عیشک کوزلریده کی تحکم ایدن ،
اصابدن و بلکه نه کیکلری قیرمق قدردوکنکه
جسارت ایدن شیخ بکزه وردی . بونک عشق ،
بونک هیجان ولزده اولدایقی طایمانی بوردی .
بالکیز اشدق بر شوق طایلی ایله کندیسی
ایچون توله ک کیمش اولدایقی آکلانمشدی .
بن اصل اوزمان عایشه ایله آرمده کی اچوروی
کوردم ، کیمز برشیدی ، هر حالده عایشه اونی
هرچ آلامایه چقدی . برقاریسته عاشق ، جدی
عالمه باباسی ، و طریور آدم بر اوچورومدن
ایچان بی برقابلیت و جانک ایچمن سوردیکنی ،
بی اوچورومک او بر طایفه ، عایشه مک ییشل
زهرلی کوزلری ، عطرص ، قابان سسی اوننه
کیکلری باجه پارچه فیروالیق کورمه ایسته دم .
— عایشه ، دیم ، بوکون کیت قیزم .
یارش کل بوراده مصحفه ل باص ، نوبایته
سی کویکنده برافص .
یارش یاروش ایچی چکه چکه کوز باشلری
دنددی . باش اورتوسنک اوچله بوون شیله کی .
آیاقبارلی انده برشی سولیمه دن چقدی کیتدی .
فقط ارنسی کونی توبدن هیچ بحث اتمک .
اونک نه سولیمه کی بیله دن قیصق سسک
هردالغه سی ایچی قورقونج بر کیه طرمالایور ،
ییشل ایشتی کوزلری جله عصیبه بر قین
چورومش ات پارچسی کی بشیریوردی .
بن حس ایدم که بو عشقه شیمه بی قدر
کورولمه بن برشی واردر . بو اولدیرن ، نسانه
دماغله ، انسانی الله ملاقه سنی کسیرن بر
فلاکتدر . اوخالده اولک لازمدن . بو سسله
پنجه سیله ، بو کوزلرک وحشی ایله بردن بره
پارچالانوب انسان اولقدن ، وار اولدن قانق
لازمدن . بو کوزلر ، بو سس برآن ایچون تم
اولسه مطلق اوله حکم .
اوج کون سوکره چاقری مختاری چاقریدم
وعایشه یی اللهک امرله ایسته دم . آدم حیران
حیران بوزومه باقدی . فقط کوزلریده قورناز
برله حاصل اولدی . بلکه برهنه اول اخلاق
درسی برن حکومت آدمی خاطرلامشدی .
اوهفته حاضران باشلادی . چاقری عایشه
قصدله قویله . آماطله شالواته بولدم .

بگذر بر آن جابوقی کیدی ...
آنما طریلین استانیله یک سینه بکم الیک آن
اوزماز خسته بوغازین کوچمه برمدایون
چبقاردی . موی ایستدی علوک نتره بشنده
برمنیاور وادی . ظریف اوزون بوونلی اسر
برماش درین چیکه اوزون ایکی سیاه کوز ،
سویله مشفق فیورینیلرله آجیلان یکی قرضل کی
تیرتک دوران ایکی دودق بوونیک آلتنه
صاری فیوربجرقلرله پارلاق پشه رجوجی باشی .
سینده کی خنجر یقربی بوغه چایشه ق :
— بو ، سزه ، ایشته تم قارم ، بوسفنده
چوچمدر .
ایده ایکی سینه که صاحبی . سیاه صاری
ایکی ایله بیغی . بو قادی دینده الیک چوق
سودم ، الیک چوق سویدوم . فقط بر کوبلی
قادیله وحشی بشیل کوزلی ایچین اولیورم .
حیاتک بعض شاشلی وار دوقور . اوندن
انسانی نه قادیله عشق ، نه مملکتی محبت ، نه ده
مدنی اولش غروری فورنایور . حیوانی ،
بتدائی ، مدعت ، قورقوج برشی .
سینه طله چوچقازمدر بری سووشوروز .
قردهش چوچقزی بز . محصلیری قسماً برابر
یادقی ، بوون جاتده پ عنی شیلری دوشوندک
عنی شیلری سودک . بوئر آراسنده زم نله
کرده الیک برنجیمی نه اولایلیر ؟ مملکت ، ملت
دکلی ؟ ایشته ارنک ایچین بوامسی ، قاری ،
قیزی برادرم ، آناملوی یکدم . اونوز ایکی
باشندیم هر دورلو استانیول اکلهره ای آروپا
سیاحتی بکا قادن محبت اولمایان بر انسان
بهرنی بامشدن . اسپور ، ایش ، او ، حیات ،
آرشدش ، برسور مملکت غاملری .
آناملوی به کاجه الیک ایشم ناحیه مدرسی
ایشته الیک اولدی و جابوق موقی اولدم . بلکه
بی بروالیک و یاخود بوونلی ایشته به کاجه ظن
ایدیورلری . نه ایسه ناحیه الیک اسپوراز
بیکار دیلم . دکلی ، نه ایسه ناحیه یکدیلم
کون فعالیت باشلادی نارالری کوزم ، مکینه
کیدم ، چوچقزی طانیدم ، کویولرله ماسینه
کیدم . باشدن باشه جمالی بر فعالیت : صیتمه
تداوی ، فرنی تداوی ، سوقاق غبزه به می ،
مکتب خواجالی ، زراعت ، فنشلیکی . دها
نملر یاباوردیم . او قدر بوغون فقط دولو
کونل واردیکه ، طوانی باسقی اولمده او قدر
فکرلرله دولو دولاشلرم واردیکه ... بر آز
سو ویر دوقور .
استانیولدن هیچ خبر آلابوردیم . مایس
کاشدی ، بو بران بیکارک اوکندن دلی جای
چرشوب کچوردی ، اطرافنده بشیل سکودلر
آرقه سنده بوغه نارالری ، الیک آرقه سنده چوراق ،
صاری دغر بوونون بونلرک هر اقسام قیزیل بر
صدجاققله ، صاری پشه ضایلرله ، اوزاق مور
کولکلرله برسولوب قراماسی واردی . کچ
وقت حیوانه دلی جای تعیب ایدوب کیدیوردم .
اوزاقه جای کنارنده سکودک ایچنده کوچک
برکوی واردی . اولک اتکینه قدر کیدیور ،
اوزه ، داغره بائیور و قانلی غیجیر غیجیر کویه
کیرکن دونوب کایوردم .
بر اقسام حیوانه بول کنارنده اولک اوزرنده کی
قزل ضایه باقارکن آغاچلر آراسندن ایکی بیبلاق
آیاق کوردم ، بواش بواش کایوردم .
ایکی کوچک قادن آغایی .. اوله قوی ،
بوورلاق و قانی شیرتک ، طوبراندن بوغورلش
کی . بر آز سوکرا قیرسزی دار بر شاوار
ویاننده سالانان ایکی ناقراج ، سوکرا ایکی
دوشوک اوموز و کشاده خلطوی ایله دم دیک
کوچک بر قادن کرسی ، بولک اوزرنده بر
قیزیل بی اورتولو باش ! اولا کویک اولرنیک
دوبراغندن پایش ، جانی ، ابتدائی بر استانو
دوشوندم . سوکرا بو استانولک باشی اسک
وقیبتدار برتراقونا کی کوروندی . یاندن اقسام
کونشی وزنه اوریوردمی . شاقولرین کسایش
آلتون آلتون اوزون برچلر ایچله ن چکسه
قدر دوشیور . دار آلتنک آلتنده ایچه سیاه

کیمه دن بو قادن ، بو ایکی بشیل ایشیق ، سنده
برخسته لی اولدی . سنده مدغم بو ارفله علاقه دار
اولمایان بکی رحس نورمش ، بی چوروش بر
اعضای بوون ماضیله فیلائش ، وحشی
ایتمای و سمنز بر خسته لاله غیرتلاغم ، بوون
هورم شریان ایدیور ، هر کون بو قادیله
بشیل کوزلرندن چیقان قایلان نجه سله یا جالانغه
جای کنارینه کیدیوردم . ارتجی کوی چاقز
کولبه مشغول اولغه ، اوزدن جقماعه باشلام .
اون بشی کون ، قادیله کم اولدیفی اوکره نک
ایچون چاره آدیوردم . طینی بو او قدر قوی
دکادی چونکه قادن ورکش برکدی کی ایچی
طرمالایان قیصق سینه حاقیرعراق بندن قایوردمی .
اشقام ناحیه مدبری سفینه دکلی ، متکراً
ینه کولک کنارنده آغاچلر آراسندن اولک
باقراقی دولدرروب دوشیکینی سیر ایدیوردم .
بردنبره کویک بولندن اومورنده فونکله اوزون
بوولی ، قوللاری آفهوری صالایر ق کلن برچنه
کوردم . جان طانیدم . بو پوزاز بیکارده نیم
طریلاییم ملی افراددن اسپا عیله دی . بلکه فوق
الماده یکیلک طاملاماسندن ، بلکه جمدا اسک
عجم ماسه سنده کی رسمله بکزنه سندن شاه
اسماعیل درلردی . قاشلری شاه اسماعیل رسمی
کمی ، بیملری عینی درجده قورقوج ایری قاره
بر مخلوقدی عایشه یا قلاسنجه پنه افق اوکنده
او اوزون سیاه بر ایزاندود و عایشه منی منی
بر بری به بکزنه بوردی . سیا آدله قیزیل قادن
او قدر خوش کورنیورلردی کی .
عایشه باقراقلی براندی . او فونکی
چبقاردی ، عایشه الیک صیرتنه طاقدی .
بو ، بر نوع انقادی . قوی عایشه الیک بلند آغاچلرک
اراسته کیریورلردی .
بر چارایه قدار غریب بر حله بکده صکر
بوردم . درنک الکولش بر برنده شاه اسماعیل
آرقه سنی بر آغاچه دایاش ، جیبندن راقیسی
چبقارمش ایچور ، عایشه بی چیقان آیک ایشینده
شاقزق و قیوراق اوینا بوردی . قیصق کدی
سینک بو قدر حقیقت آدله قانداغینی ایشینده مشدم .
— سو ویر دوقور .
چوق حیوانی ، چوق قورقوج بولدییم بو
منظره دن چاقچاق چوچم . غیرتلاغمده باشقه
بر حیوان قایی پیدا اولش ، عایشه الیک کوزلرله ،
سسیله نجه نیور ، قاناور ، ارادم یاندن ایچه
چکسی اوستنده کور دیکینه چوچوق دوداقلرله
عاجز و رفیق برده سوورنیوردمی .
ایرته می کون چارکوی (بوکا مخصوص
چانرکوی دیورم) مختاری چاغیردم ، پوزاز
بیکار چنه سندن شاه اسماعیلک چاقز کویده
اولی اولوب اولدیفی سووردم . خاب دکلی .
فقط چار عایشه به طوقرتیوردمی ، آلتی ایسته بوردی .
چار عایشه کیدی ؟
مختار اختیار اللری قالدیری ، بددعا بتدی .
اللهک بلا می بر قادیندی . یا قادی دلی قانلی
براقاشدی . اکیله الیک ، شهید یادکاری ،
دول دین کوی بائیوردمی کچن سنه عاشقلرندن
آرسلان کی بر جوان اورولش ، کیم اولدیفی
آ کلاشمامشدی . اوچ کی اول کوی دیقانلیلی
ینه بو فجه ایچون برده کوش ایشلردی کی
قادیله اولی همک کوزی یا حالامشدی .
جان اخلاق مجادله می یاغنه گلش بر ناحیه
مدبری طوری طانیدم کوردم . کنلیم ده
صدیقینه شاشدیم بر آتنده چانر کویده بولله
برقادی بر قیه غمی ، جان نق مدحکمی سولهدم
مختار سندی ، مختار سندیکی بن حاقیردم ،
وایتسی کون چاقز عایشه بر زاندارمه ایله
آدرته غمی ، عین ونوبه اترسه اوکا کوستره .
حکمی سولهدم . قلم و شقاقیرم اوله آئیوردم کی
مختار چاقز حاقیر غمی ختاری ایکی ملی شاقفرمه
یاچشدردم ، دوردم .
عایشه ایرتسی کون ناحیه مدبرینه ایشلاق

بی اویوروننده اوزون قارمق قارمق سسی ایش
زهرلی کوزلی ، مخترم و قارلاق سسی اوننه
کیکلری بار چه پارچه فیولانی کورمه ایسته دم .
— عایشه ، ددم ، بوکون کیت قیزم .
یارن کل بورده مصحف ل ناص ، نوبه ایت ،
سسی کویکده بر اقام .
یاوش یاراش ایچی چکه چکه کوز یا شلری
دندلی . باش اورتوسنک اویله بوختی سیدلی .
آیاقبارلی انده برشی سولهدن چیدی کیدی .
فقط ایرتسی کوی نوبه دن هیچ بحث ایتدک .
اونک نه سولهدنکی بیلده دن قیصق سسنک
هر دالعه می ایچی قورقوج بر آجیله طبرمالایور ،
بشیل ایشیالی کوزلی جله عصیبه بر . عین
چورومش ات پارچسی کی بشیر یوردمی .
بن حسن ایشم که بو عشقه شهیددی به قدر
کوروله بن برشی واردر . بو اولدرن ، تسانه
دماغیله ، انساننی اله علاقه سنی کدیوردم .
فلاکتدر . او حالده اولک لازمدر . بو سسله
نجه سسیله ، بو کوزلرک وحشی ایله بردن بره
پارچالایوب انسان اولقدن ، وار اولقدن قانق
لازمدر . بو کوزلر ، بو سس بر آن ایچون نیم
اولسه مطلق اوله حکم .
اوچ کون صوکره چانرکوی مختاری چاغیردم
وعایشه ای للهک امریله ایسته دم . آدم حیران
حیران بو زومه باقدی . فقط کوزلرنده قورناز
برنه حاصل اولدی . بلکه برهنه اول اخلاق
دیمی ویرن حکومت آدمی خاطر لامدی به
اوهفته حاضرناق باشلادی . چاقز عایشه به
قصه دن قیریزی اطللس شالواراق بولوردم .
آیاقلرینه طوبوقلری یالدرلی ، صیرمه ایشله لی
تراکلر ، صیرمه ساجلری اورسونلر دینه تزار
کوزردم .
مختار بکا بوون کوی عاندلری اوکره تیوردمی .
برنه مدنی بائیور ، هر شهیده کوی عینون
ایدیوردم . بالکنز هر اشقام آرتان عجیب
روح غریت جمالی آرقه سنده سینه الیک مینیاوردی
چبقارسیر ، اوزون اوزادی به بائیوردم .
ایچمده هیچ بروجدان عذابی فودی . سینه بی
سون حلاسون آدم باشنه ، بو آناملولرک
آتش جمالی آرقه سنده عایشه ایچون اولن آدم
باقیه ایدی . بالکنز روح غریتده ایدی . بو
خارق العاده بکی وهیج بیله دیکم بر غریتدی .
بو غریب عایشه الیک روحی ، عایشه الیک کوزلی ،
عایشه الیک سسی ایدی . بالکنز اوراده اولوم
اولان برده عایشه الیک بموشاق پنه دوداقلری
واردی کی او بکا اسکرتلر ، انسانقلر و روحقلر
احساس ایدیوردمی . کویده داوول زورنا
او بو هر شی باشلادی . ایکی کون سوکره کابین
کامچیکدی فقط بن چوق مدعت بر حله طوقلهدم .
دورامیور آکلابه بیور ، هرچاندن اولان
شیک غراشدن چیلدیوردم . نهایت مهتابلی
ایلی آغمتوس آفشانده آتله آتلادم . عایشه الیک
کرینه قدر کیتدم .
— سو ویر دوقور .
درنک اوکندکی دوزلکدن بردن بره بر
سسی دودم ، دوردم . قیصق برقادن سسی
آقلاور ، یاوا بیور ، عادتی قبا برارک سسی
باغریور ، سوکویوردمی . بضاً بو صوغه ،
تکمه به بکزنه بن برشی کولله بور ، سوکره ینه
قیصق خنجر یقراچنده عنی سسی یاوا بیوردمی .
آتمن یاراشه بندم . بیله بک حیوانی صایوردم
وین بوردم . اوراده آی ایشینک اوکند
شاه اسماعیل عایشه بی دوکویوردمی . مدعت
قورقوج و غلطی . عایشه بکزنه لرنک
آلتند . قیراجلانان بر قایلان کی سوورنیور ،
بشیل کوزلرنده قیصق سسنده نخیلی اله اولدیکم
احترامی شاه اسماعیلک آغشله چامورلی آلتنه
بذل ایدیوردمی .
ایشته عایشه بو ایدی . زوالی خسته ، چوق

کمال پاشا زادہ سعید بک

سعید بک ہو ملکہ سیاسیاتندہ دکلسدہ ادبیاتندہ ، حیات فکر بہ سندہ بروک بروموت احراز امتحن مستثنی برسا ایدی ، برلین سفارتی ، معارف نظارتی کبی یوسکھ مستلردہ بولوغش ، فکر آ وعلیاً مترقی بردانکھ ، کمال پاشانکھ قدری اولدانی ایچوق کوزل بر تحصیل کورشدی . متمدد لسانلرہ آشنا ایدی ، مطبوعاترہ اوزوق مدت خدمت ایلہ قدری . بزده غزہ جیلکک ، محرر لکک بر بری صابیلردی ، (وقت) لکھ ، بدمه (طرائق) لکھ مدت مقصدہ باش محرر لکندہ بولوغقدری ، دور حیدرہ عالی ہر مباحثہ ادبیہ منہ شطارتیہ وموقتیہ قاریششدی ؛ خصصی الزامدن زیادہ اغضاب ایلکدہ بکتنا ایدی . مناقشہ لریہ اوقاتی تکھ ، لکن وئر مجرل قاریشدر بری ، بلیم بر نائر دکلدی ، لکن ہر لکوبر شاعر ایدی . عین دورہ « ترجمان حقیقت » لکھ باش محرر لکنی ایفا ایدی احمد مدحت افندی بہ فرست دوشدکھ دوتوققدن مطبوظ اولوردی ، بو بھر بر نمانشدہ افندی صحوم ایچوق :

جاق ایسترسہ ترجمان ایدر اولہ اولانسدہ بد نالائق ایدر کاد پتشی ، کئی پمانلق ایدر مسک و اطاردی حق کتیرہ

دعشدی ، معلومدرک مدحت افندی بو مشافہہ لسانیہ دہ عاجز قلاوق سعید بککھ اوجنی برکوکھ باب عالی جادہ سندہ سو یا ایلہ آتہ قالیشمشدی . دوشری سو بھلمک لازم اسہ نشر یانندہ اولدانی کبی مباحثہ لرنندہ دخی سعید بکھ مدت افندی کرمی ایدی ، اکثر باجو و تزییف ایلہ خصمنہ غلبہ چالنی بولنی طوناردی . بر کردہ غالباً بنہ (وقت) دہ حامد بکک (ترجمان) دہ نشر ایلدی بکک « کیچہ یاریسی » عنوانی شمرندک نزد بانبد ، ای سک اسواق بلکہ بیدن دہا مملاسک

کبی فکری شدتہ مواخذہ ایتشدی ، (ژاکت) دن ، (پاکت) دن ، لکھ کوزلکندن حاصل آفرانہ ، لغتدن دولایہ شاقسن آچمد ایلدن کاکن قورقلاغدی ظالم ابراز (ردزون) لہ ، رسم (پاردون) ایستور کبی تلیبجات ایلہ مختیرلرہ بیلہ قالیشمشدی ، لکن خانہ دہ (اشپر) مؤلفندھ

میر سعید بکھ نا امل ایتمک مکر ابن کمال صادق ابو جہل ایتمک مکر دہ ادبیاتہ بر جواب آلدی ، لازم اولدی ، حاجی ابراهم افندی صحومہ بلاغت ثنائیہ مناسبیلہ بچہ طوشمشلدی ، بچارہ ابراهم افندی مکمل برعن علمی ، بلکدہ عربیہ دہ علامہ ایدی ، لکن تورکبی قواعد اعتباریلہ عربیدن عبارت عد اولدی ، بواجبار ایلہ سعید بکھ کبی لساناً محافظہ کارلری بیلہ علینہ دوشدرشدی .

پارش پروک ، برقی اوقوت ، کندنی باری حاجی : بو بلاغتہ بلاغت اوقولماز

دہیہ مبر بردھ ابراهم افندی تزییف ایلہ . مشلدی ، حق کوزلردنک خستہ اتنی بوزینہ آورنہ قادر وارشلردی ، فقط مادنا حاجی افندی لکھ بروک منری معارضلریہ دائم قبول ومنطقی مقابللری ایدی ، تقاضا نظرلی بصرانہ ومعنائہ مدافنہ ایلکدی . ای خاطر مدہ دکل ، نابی بای ، سعید بکھی ، یا کرم بکھی ، عینی کورمہ یلم ، بریلہ بری بریزک بشدوار شفق بصیر ، سده باقار کورکوبسک

دہیہ مقابلہ ایتشدی . سعید بکک شمرلری محدود بر درجہ این آتیلدی ، اکثر تھ قلملردن ، بولردن عبارت ایدی . قادر اولدن ، بچردن بری ایدی ، کور بردیلنی اسانندھ سو بھدی بک شو سوزلر کبی : سدقہ بھ بجدلشاد ایدن امل خیری وانعاین کورمہ سده خدا کورمزی نابی دوری ادبیانہ نظیرہ دوری ایدی ، مہلم

ایدن جمیت مقدسہ بہ اصلا معارض اولادیلر ، بالعکس . . . اوزانندن اوزن مدت حرمتلر بسکدیکمز ، فضل و کمالندن ہر جانہ مستفید اولدینمز بواج ذاتی دہ یانندن طائینجہ بہرمت اولدق ، چونکہ سعید بک ہر مقالہ اعتباریلہ بکھ ضعیف بولدق . بلا احد مدحت افندی کہ بولمته فلماً لکھ بو بھ خدمتدہ بولوندن ایچوق کورکبی کرہ کرہ بکی دورہ فضلی اثبات ایتدر بیلردی ، اوندلہ هیچ مجبور دکلدی ، کرکھ سعید بک و کرکھ ابوالشبادہ بردجہ بہ قادریلہ یا بایلیکلردی . مہمانیہ اخلاصک بوفضالی اسلافہ بورجلری بووکدر ، اونلر اولماسہ بیدیلر ، ترقی کورنشی آفاقزودہ دہا کچ دوعہ جقدی ، مثلاً بوکدر مطبوعاترہ کوردی کمز بو بجزق اشتراح دہ اولایہ جقدیہ خصوصیلہ سعید بکھ بوفضالیہ باشلیجہ برخادی اولدی ایچوق ایدی بر جہن تکریمزہ مستحقور .

ع . ش . * * کمال پاشا زادہ سعید بکک چنازی سی صیاحین اسکندارہ سلطان تپہ سندہ اسکندار مدعی عمومی مظهر بکھ خانہ لرنندہ قادر بھرق استمبوللہ ساعت اولن بر بچدہ سرکچی اسکندار چقارلجی واکلشن چنازہ نمازی بکک جامعہ بیدالادا سلامیہ ترہ سندہ ہری کال پاشا تجربہ دفن اولنہ جقدور . رحۃ اللہ علیہ رحۃ واسعہ

دعشدی ، مہمانیہ یازلرنندہ صبح واقفہ بہ ، صنایع لفظیہ از درجہ ابتلا کورستر بردی کہ اکثریہ برطوطراق و خوش ادا ، نام بوروتبردی ، بالخاصہ ترجمہ لرنندہ بومنائی وادی بہ دور کولوردی ، مکتب ملکچہ دہ « کتابت رسمیہ » معلی ایدی ، طلبہ سہ « اولدیندن » بولونیندن ، ایدوکنہ « کبی بقال واسطہ لرنندہ معاذا بر معرفت اوکر تزدی ، بالخصوص بکھ زیادہ الزام سکوت ایلردی ، موضوعی فوق الحد تحدید ایلدی بکھ قدری اسانہ طامہ محدود سوزلرہ اکثفا ایلردی ، دیگر خواجہ لر کبی علمی ، ادبی اشخاصہ ، مطالعہ قالیشممازدی . مہمانیہ نشر یانندہ یا بیلرہ صحوم کرکھ ادبیانزودہ ، کرکھ بالخاصہ فرانسدہ ادبیاتندہ برو بھ برو توفیقہ بالکھ ایدی ، افکار سیاسیہ بہ اعتباریلہ دہ مترقی ایدی ، دماغ اصریحی چرانیہ قاریشدر بری ، دور جدید خانیدہ ابوالضیا صحومہ برکدہ منکوب اولدیلر و آری آری برلرہ اتنی ایدیلر اما بونکتدہ جدی بر ساقہ بہ مبنی دکلدی ، خانقاہ مقفور مسلک و اطاردلری اولایا بوزانلرک دولابرنندہ اوسانشدی ، آنجاق ابوالضیابی توتیبہ صرفاً کوندر مکمل اکثفا ایتدی بکھ خالدہ ہر نہ دسہ ، بچارہ سعید بکک بن ایلر نہ قادر سورمشدی ، مشروطیت اعلا ایدلدی وقت مشارالہ منافسندھ عودت ایدمہ بیلدی ، ایتدکن صوکرہ کرکھ « غلطات ترجمہ » لکھ مابعدینہ دوام ایدرک ، کرکھ بکھ غزنیہ بھض مشالہ یازارق حیات مطبوعاتہ اشترک ایتلہ ایتشدی اما زمانہ چوق دیکشمش اولدنی ایچوق طبق مدحت افندی صحوم کبی موفق اولامادی ، صوصدی وچکادی .

عربچہ ایستین عربانہ کیتسین مجملہ ایستین اوانہ کیتسین کہ بز تکریمزہ ترک کورکدر بری فہم ایچمین جامل دیکندر

دعشدی ، مہمانیہ یازلرنندہ صبح واقفہ بہ ، صنایع لفظیہ از درجہ ابتلا کورستر بردی کہ اکثریہ برطوطراق و خوش ادا ، نام بوروتبردی ، بالخاصہ ترجمہ لرنندہ بومنائی وادی بہ دور کولوردی ، مکتب ملکچہ دہ « کتابت رسمیہ » معلی ایدی ، طلبہ سہ « اولدیندن » بولونیندن ، ایدوکنہ « کبی بقال واسطہ لرنندہ معاذا بر معرفت اوکر تزدی ، بالخصوص بکھ زیادہ الزام سکوت ایلردی ، موضوعی فوق الحد تحدید ایلدی بکھ قدری اسانہ طامہ محدود سوزلرہ اکثفا ایلردی ، دیگر خواجہ لر کبی علمی ، ادبی اشخاصہ ، مطالعہ قالیشممازدی . مہمانیہ نشر یانندہ یا بیلرہ صحوم کرکھ ادبیانزودہ ، کرکھ بالخاصہ فرانسدہ ادبیاتندہ برو بھ برو توفیقہ بالکھ ایدی ، افکار سیاسیہ بہ اعتباریلہ دہ مترقی ایدی ، دماغ اصریحی چرانیہ قاریشدر بری ، دور جدید خانیدہ ابوالضیا صحومہ برکدہ منکوب اولدیلر و آری آری برلرہ اتنی ایدیلر اما بونکتدہ جدی بر ساقہ بہ مبنی دکلدی ، خانقاہ مقفور مسلک و اطاردلری اولایا بوزانلرک دولابرنندہ اوسانشدی ، آنجاق ابوالضیابی توتیبہ صرفاً کوندر مکمل اکثفا ایتدی بکھ خالدہ ہر نہ دسہ ، بچارہ سعید بکک بن ایلر نہ قادر سورمشدی ، مشروطیت اعلا ایدلدی وقت مشارالہ منافسندھ عودت ایدمہ بیلدی ، ایتدکن صوکرہ کرکھ « غلطات ترجمہ » لکھ مابعدینہ دوام ایدرک ، کرکھ بکھ غزنیہ بھض مشالہ یازارق حیات مطبوعاتہ اشترک ایتلہ ایتشدی اما زمانہ چوق دیکشمش اولدنی ایچوق طبق مدحت افندی صحوم کبی موفق اولامادی ، صوصدی وچکادی .

احمد مدحت افندی کبی سعید بکھ دہ جد احریت فکریہ ایمانندھ دکل ایدی ، ابوالشبادہ اولہ ایدی . بورجال مانک طرفی قوی کورورلرسہ اوطرفہ بورون اکر لردی ، بواجبنا ، بواجلاق ایلہ درک عبدالحمد خان طارقت استبداد دہ استخلاف

و باعدن : *

احمد حكمت بكك «جاغلايانلر» نندن برنسخه ي
ناشمري اولان سودى كىتبخانه سى بكا كوتوردى .
تفكر ايدرم . كتابك مقدمه سنى اوقور اوقوماز
بو اثرله بر معنوى علاقه حس ايتدم . هله
ايكنجى سرنامه نك آلتنده كى صحيفه لر ، بى بىستون
چلب ايتدى . يوله لكه بىتون كتابى اوقودم .
نجه بو اثر ، كندى نوعى ايتمده هان برنجيدر .
توركيه يه لايق اولدنى قدر اهميت و برلش ،
هر بيلين ، فارسيدن آتجى لرومى گله لر آلتشدر .
هله موكدمه دناء باقاريش بىستون توركيه در . مؤلف
دبلر ده كى سوزلرى ، برلى برنده موقبله قوللاش
واو تورك سوزلر يته بك ايجه دويفولرى سويلنمشدر .
۱۷۵ صحيفه لك كوزل و طوغرى چيزيلر كوستريوركه
صرف توركيه ايله حسى و روحى ديديكمن يوله
بك بارلاق و درين معنلر سويله نه بياير . ديلرك
كوشى بوكا يتر .

مؤلفك بو اثرده كى خدنى برقاچ درلودر :

برنجيسى ، توركيه سوزلرك ادبى بر كتابده
اشدن آتاشنى قوللاشنى ، ايكنجيسى ، بوسوزلرك
دويفونى افاده يه تاما الويريشلى اولدنىك ايتاق ،
اوچنجيسى ، تورك اساطيرى تاريخى قارلر ييله ير .
مسى ، دردنجيسى ، يوردو مليت دويفوسنىك
پوكه لىسى در .

بم كندى تدبيرمه كوره بو اثرك يالكنز
برقصورى وازدركه اوده مجاز ، استعاره و تشبيه
هزيان ادبى صفتلرله فضله قاچاماسيدر . ايشته
بو يوزدندركه كتاب برزصره يه مخصوص كى اولويور .
معموم خلقك آكلاريشى اوكنه ولوكه ايجه اولسون
هرزار چيكلويور . اثر بو نكله قيمتى غائب ايتييور ،
هيچ ايتييور . يالكنز خلقك تعام و تربيه سنه
ايدم جى بيوك خدنى كوچا لىيور . بو كتاب
كويده ، ازدوده اوقونمه ، قرائت كتابلر يينه
كيچمكه لايقدر .

ممكنتمزده نشر اولونان كتابلر ده ، جموعه لرده
ابلك اوكله دقت ايديله جك شى ، حرت صاچي
اولانلار نارك آكلاماسيدن بزيوك محتاجر . ايلرله بيش
اولان ديكر منلر لى دكلر كه افراد نارك يالكنز
برطبه سنى نشوونمايه ايرد برمكله اكنف ايدم .
مع هذا احمد حكمت بكك عن صميم القلب تشكر
ايدرم كه توركيه ايچون كنىش و ايشقلى برجاهه
آچش ، مى دويفولر ايچون بركىلى ، فيضلى
زمنلر بولمشدر .

بناستهرم كه بو اثرى آنلر ، بابلر اولادلر يينه ،
معلملر شاگردلر يينه ، ضابطلر نقرلر يينه اوقويوب
عصر ايتونلر و مؤلفك نغمه لر يله شاقسولنر .
بو كتاب يالكنز بوكون ايچون دكل ، كى جك
ايچون ده لازمدر . بون يالكنز باشلييلر دكل ،
بلكه الكزياده كنجلر و بيوك چوچوقلر خاطر لرنده
صافلاصولنر . بو بر طلمسدر ، بر يازوبنددر .
كنجلر و كوچولر ، حاضر لئلى ايچون بوكا ايدم
جوشقون ايدم بوله چلردن . اولر ده اشميدن
اصل و نه قدر دويق ، فصل بيشمك لازم كادركى
جاغلايانلر كى ايله بلر نندن اوكرنه جكار در . مؤلف
بعض نقطه لرى آچيق سويلمه مش ، اولرى
اوقويونلر قلبنه سوبانمك ايسته مشدر .

هر يك قريدى يالكنز ما كنده يه عطف ايتديكى
زمان ، قورقارمك قارلر يليك برقسنه ياكش بر
فكر و يرسون . واقعا ما كنده نك نه كى چالشمه لر ،
ييايكلره باغلى اولدنى بيلنلر بيايرلر و بنشاه عليه
مؤلفك بو توصيه سنده بيوك بر بجلشمه اولدنى
ايزك ايدلر . آتجى ما كنده نك كوچنى اوقدر
قولاي سويلور كه دنيا يوزنده كوردكمز شمدىكى
ترقى نك برقاچ دهه يار چا سيله حاصل اوليور بجه
ظن اولونيور . يعنوب قدرى بك ، مؤلفك اله
سناز آلاچق برده كان آتش اولماسنى تشيد
ايدنيور ايدى . بى ايشه توركه ، شمدىكى و كله
چكده كى توركه ، سازدن زياده كانك لرومى اولدنى
قائل اولانلر دم . تورك بر زمانلر سناز چالش ؛
هله بوندىن سوكره ساز چالنه نك بر نائيرى اولماز .
شمدى آرقى كانى مشق ايتلى كه ما كنه هولر يينه
اويون دوشه جك اورد .

كتابده روحى ، روحانى نقطه لر بربرى آردى
صره كورنيور . تورخانك چيلد برمه سى حكايه سنى
السان اوقودنى زمان هان عين رويايى كورنيور
كى اولويور ؛ اونك كى دوشونلر آرز دكلدر .

دنياك كفايت ايتن . بو قدرى بزر هر كسدن ايشيدنك
ودانگاه ايشيدنيور . چالشمق و اوكرنه ايچون
بومات كندىنه نورصالاجق ، قارا كفلرى ايدنلا
نه چق ، بركونشه محتاجدر . اوكرنه ك ايشيله بلى
هيچ برحائل كورمه دن بزه طوغرى اوژانلر در .
توركارك كادشلى بك كوزل تصوير ايدلش .
شمدى ايشه نوت كيدشار ينيك ايشاخنه كمدى .
واقعا مؤلف مقدمه ده :
« اى زيبك ! بو كتابك باير اولرى خيچر
بيرت ! و خيچرى اونك قلبنك اوزرنده براق !
بوندىن سوكره سلاحك سبرى بر كتاب اولسون . »
سطر لر يله كتاب دنيا ن قللاغوزى بو قهرمان
ملته توصيه ايدنيور ؛ مكنتى ، اوكرنه كى اوقومى
آيتده كى موفقت ايچون تى ايدنيور و مدافعه
ممكنك كى كى كده كى بر صلاحى فكر اولدنى
آكلدنيور . نجه بزه بو قدرى كافى دكل ؛ بر آرز
چوقجه سويلمه مك لازم ...
وطن سوكره نك ايشه طمارلر نى جاغلايانلر بزه
كوسته بريور . بونده آچيلمه محتاج بر نقطه قالمشدر .
بوسوكى نك تعريفلى نكته ليدر ، رموزلى در .
مؤلف اوفى وطنك قلبرنده ، چيچكلرنده ،
عشقنده ، كدرنده ، صولرنده ، برنده ، كوكنده آرايور ،
بولويور ، قارلر نى درين درين دوشونك
دعوت ايدنيور . بوسوكى هيچ بر اترده بو قدر
راجه دار دويمادق . بوسطر لر اوقوندى ، متأثر ،
...

مؤلفك بوئرده كى خدەتى برقاچ درلودر :
برنجیسی ، توركیه سوزلوك ادبی بر كتابده
اشدن آشانی قولانیسی ، ایکنجیسی ، بوسوزلوك
دویغوی افادهیه تاماً الویریلی اولدیغك اشاتی ،
اوجنجیسی ، تورك اساطیری تاریخی قارئلره بیلدیر .
مسی ، دردنجیسی ، بورد و مابت دویغوسنك
پوكابلیسی در .

بم کندی تقدیرمه کوره بو اثرک یالکیز
برفصوری واردرکه اوده مجاز ، استعاره وتشبیه
هزین ادبی صفتلره فضله قاجاماسیدر . ایسته
بو بوزدنرکه کتاپ برصربه مخصوص کبی اولویور .
عموم خلقک آکابلی اوکنه ولوکه ایجه اولسون
هرزار چکیلیور . اثر بوئنگه قیمتی غائب ایجه بور ،
هیچ ایجه بور . یالکیز خلقک تعلیم وتربییه سنه
ایده جکی بیوک خدەتى کوچلیدیور . بو کتاپ
کویده ، اردوده اوقونمه ، قرائت کتابلرییه
کچمکه لایقدر .

مملکتیزده نشر اولونان کتابلارده ، جموعه لرده
ایلك اوکجه دقت ایدهلرک شی ، حرت صاحبی
اولانیلرک آکلاماسیدر . بزبوکا محتاجر . ایله رهش
اولان دیگر مللر لای دکازرکه افرادترک یالکیز
برطریقسی نشوونایه ایردیرمکه اکنته ایدهلم .
مع هذا احمد حکمت بککه عن صدم القلب تشکر
ایدرم که توركیه ایچون کنیش وایشقانی برجاهه
آجش ، ملی دویغولر ایچون برکنلی ، فیضلی
زمینلر بولشدر .

بن ایسته رم که بو اثری آنار ، بابالر اولادلریته ،
معدلر شاکردلریته ، ضابطلر نفرلریته اوقویوب
شرح ایدنلر ومؤلفک نغمه لرلیه شاقیسونلر .
بو کتاپ یالکیز بوکون ایچون دکل ، کچمک
ایچون ده لازمدر . بو یالکیز باشلیلر دکل ،
بلکه کزیزاده کنجلر و بیوک چوقولر خاطر لرنده
صافلاسولر . بو بر طاسمدر ، بر بازوینددر .
کنجلر و کوچولر ، حاضر لاری ایچون بو کتاپده
جوشقون ایملر بوله جقلردر . اولر ده شمدین
اصل ونه قدر دوق ، فصل بشمک لازم کادیکتی
چاغلایلرک ایکیله یارندن اوکر نه چکار در . مؤلف
بهض نقطه لری آجق سوبله ممش ، اولرلی
اوقویالرک قلته سوبلنمک ایسته شدر .

هر بک ترقیبی یالکیز ماکنه به عطف ایشدیکی
زمان ، قورقارم که قارئلریک برصمنه پاکش بر
فکر و برصمن . واقعا ماکنه ک نه کبی چالیشمه لره ،
بیلکله باغی اولدیغی بیلنلر بیلرلر و بنده علیه
مؤلفک بو توصیه سننده بیوک بر بیلشمه اولدیغی
ادراک ایدرلر . آتیق ماکنه ک کوجی اوقدر
قولای سوبلور که دنیا یوزنده کوردیکمز شمدیکی
ترقنک برقاچ دهه بر یازچه سیله حاصل اولیور بره جکی
ظن اولویور . یعنوب قدری بک ، مؤلفک الله
ساز آلاچق برده کان آلمش اولناسی تشقید
ایدیور ایدی . بن ایسه تورکه ، شمدیکی وکله .
جکده کی تورکه ، سازدن زیاده کچانک لزوی اولدیغنه
فائل اولانلاردم . تورک بر زمانلر ساز چالیش ؛
قط بوندن سوکره ساز چالنه ک بر تاتیری اوله ماز .
شمدی آتق کانی مشق ایچلی که ماکنه هولریته
اویغون دوشه جک اودر .

کتاپده روحی ، روحانی نقطه لر بربری آردی
صره کورینیور . تورخانک چیلدیرمه سی حکایه سی
انسان اوقودینی زمان مان مان عین رؤیایی کورینیور
کبی اولویور ؛ اونک کبی دوشونلر آرز دکادر .
بن شمدی مفی اوغلندن باشقه بر اثر ده
یازمه سی رجا ایدیورم . کچمش زمانلری تورک کتاک
خاطریشنه کتیردکن سوکره کچمکده نه یاپسی
لازم کدیکتی ده اوکر نغیلدر . « دلیکلی دهه بر
چیددی ، صردلک بیندی » دیبهن تورک الی کبی ،
قهرمانلق زمانک آتق کچمکده ظن حاصل
اولسون . تورک ، بوکونکی تورک اک زیاده
مضاح اولدیغی نصیحت ، آکا ، بوندن بویه
ایرلیه جکی بولی کورتمکدر . بونی تام وطرغری
سوزلر و کورلر برده بک نادر چیتیمدر .
چونک یالکیز ، چالیشک ، علم و معرفت اوکرک
لا صاحب امتیاز سن طرفدن کورنشددر .

دیک کفایت ایتر . بو قدری بز هر کسدن ایستدک
ودانجاده ایشدیدیور . چالیشق اوکرک ایچون
بومات کدیتنه تورصالاجق ، قاراکفلی آیدینلا
نه جق ، برکونشه محتاجدر . اوکونشک ایشلرلی
هیچ برحائل کورمدهن بزه طوغری اوزانلیر .
تورک ک کیشلری بک کوزل تصویر ایلمش .
شمدی ایسه نوبت کیدیشلریک ایضاحنه کلدی .
واقعا مؤلف مقدمه ده :

« ای زیبک ! بو کتاپک یاراقلری خنجر
بیرت ! وخنجری اونک قلبک اوزرنده براق !
بوندن سوکره سلاحک سپری برکتاب اولسون .
سطر لرلیه کتاپ دتیاں فلاغوزی بو قهرمان
ملنه توصیه ایدیور ؛ مکتبی ، اوکرک ، اوقومنی
آتیده کی موقیت ایچون نغی ایدیور و مدافعه
مملکتک کله جکده کی بر سلاخی فکر اولدیغی
آکادیمیور . نجه بزه بوقدری کافی دکل ؛ بر آرز
چوقبه سوبله مک لازم ...

وطن سوکدیک اش ایجه طهارلری چاغلایلر بزه
کوسته ریور . بونده آچیلمه محتاج بر نقطه قائمشدر .
بوسوکنک تعریفلی نکته لیدر ؛ رموزلی در .
مؤلف اونی وطنک قلبلرنده ، چچکلرنده ،
عشقنده ، کدرنده ، صلورنده ، برنده ، کوکنده آراپور ،
بولویور ، وفاتلری دزین درین دوشونمکه
دعوت ایدیور . بوسوکنک هیچ بر اثرده بوقدر
راجه دار دو جادق . بوسطرلر اوقوندیجه متأمر
متحسسن اولسامق قابل دکل . اثر عادتاً منثور
کریده بر شعر در . محترم مؤلفی تاجان نه ویزدن
کان بر تقدیر انیه تبریک ایدرز ، دیگر ادبیلری ده ،
یازیشک بو طرزلی کتیشلمکه دعوت ایدرز .
آناطولییده چیتسان کسابلرک ، غزنه لرک مؤلف
و محرزلیته بو کتاپک دیلیجه نمونه اولناسی ده
تکریدن دیلر ز .

بوسف بک و زمره ف
آدریمان سنبر سابق بوسف بک و زمره ف
آدریمان ادیبانی تاریخچه سی بیلدیرن کوزل
رفالده لی اثرنغی آیری برعقابه ده بحث ایده جکدر .

عجبا هانکيسي اصل ؟

صوکه کونلرده، فرانسه ایله آسریقا آراسنده
هیچ بر صنعتکاری لایق بر اقاما جق بر ادعا
وار .

(لئوناردو وینچی) طرفندن ترسیم ایدیلن
مشهور (لابل فرونیه) تابلوسنک اصلنک
آسریقالی ، (هان) نامنده بر ذات کندنده
بولندیقی ادعا ایدیور ، اوج میلیون تخمین
ایدیلن بوتابلوی (قانس سیتی) موزه سنه
صاتی ایچون بازارلغه کیریشیور .

تابلوی تدقیقه مأمور ایدیلن سیر (ژوزف
دوون) مذکور تابلونک (لوور) موزه سنده کی
شاه آردن قوییه ایدلدیکنی سویلیور . بونک
اوزرینه ، موسیو و مادام (هان) فوق العاده
حدت ایدیور لر و آلرنده کی تابلونک اصل اولدیغنه
شبه لری اولمادینی ایچون ، سیر (ژوزف
دوون) علیه اقامه دهوی ایدیور لر و بش
پوز بیکه دلار ، تضمینات ایسته یور لر .

(لابل فرونیه) اسکیدنبری (لوور)
موزه سنده در . و بواسم تحتنده طائمشدر . یالکز
(لئوناردو وینچی) نکه ۱۴۸۹ الیه ۱۴۹۷ سنه لرنده
(میلان) ده طائیدیقی دوشس دو (ماتو) بیی ،
بو قسه ، (لوکره زیا کر بولی) بیی تمیل
ایتدیکنده تردد واردر . بو تابلوی برنجی
فرانسوا ، خصوصه قولکسیوننه ادخال
اتشدی .

بو خصوصه ، مل موزه لر مدیری موسیو
(آستورنل) . فکرییی صوره شلر ، موسیو
(آستورنل) مستیزی بر تبسله : « (لوور) ده کی
(لابل فرونیه) دن شبه ایدیلدیلمیری ؟ ..
آسریقالی بر ذاتک بو ادعا ده بولونارقی ، تابلوسنک
ساخته اولدیغنی ادعا ایدن (موسیو ژوزف
دوون) . دعوا ایتمه سی کولونج برشیدره
جوابی ویرمش .

هر حالده (لوور) کله شاه آرنیک اصل
اولدیغنی اثبات ایتک فرانسه یه دوشمن . او
تابلونک اصل اولدیغندن کیسه شبهه ایده من .
فقط آلرنده کی تابلونک ساخته اولمادیغنه قانع
اولان آسریقالیلر ادعایینی اثبات ایده بیله .
جکلری ؟ (لئوناردو وینچی) بردانه ایدی
و بردانه (لابل فرونیه) ترسیم ایتشدر .
هر حالده ، علاقه دار آما تور لر ، (قانس سیتی)
دهواسنی ، بو بوک بر صرافله تعقیب ایده جکلر در .
فقط عجبا فرانسزلرک ایچنه اوج میلیونلق
بر شاه آرنقنده شبهه کیردیمی ؟ س . ع .

اندوگوشنده: ۹

اجتماعی صلحه دوغرو

حاکمدهی ایملک - فرق یا لکر دوجه فرق ادلی - ای نوع اجتماعی حیات - ای اخلاق مقیاسی - روسیه تک
مثالی - بزدهی وضعیتدن چیقان نتیجه - بوگونکی مشارک اجتماعی صلحه تمویل اولونمیش مشترک
اخلاق قره موبده فقدانک فرد اوزنده تأییری - آلاورنه لقی ، آلاورنه لقی ، آلاورنه لقی
و معناسی - اجتماعی صلحه انکلیری - بوگونکی وضعیتک مساعدلی

یارینلک ، ساسی ساحه سنی بوگونده حاضر لانه ،
و موجود انکلیری بر طرف ایملک تانی ایدی
مستقل ازاننده اجتماعی صلحه و اردو - اجتماعی
حیات ، دکی اسکی ایملک باقی قالاچق و آهنگمار
بر صیاح تأسس ایتمه جله اولورسه سوازیلی ،
مردود و عمری بر ترقی جریانی هیچ بر زمان
بول آلاماز .
صوگ سینه لر نظر دنده چوقی شکر سربح
آدم لرله بوسلحه دوغرو کیدیلشدر . متوالی
فلاکتلر هر ایکی قسم غرطلرله کوزنی آچیش ،
قیاحتی بر برینه آتله ایس بیتمه دیکنی ، مشترک ،
سالم ببول آرائق لازم کاییکنی هر ایکی طرفه
اوکره کک باشلاشدر .
مسته بلک همدن . اساسین ایضاحه چالیم :
برعلکت اهالیملک هب بر فکردن ، بر اجتهاده ،
بر اعتقاده اولارلی ته تمکندر ، نهده شایق
آوزور . اجتماعی شوراسی واردک موجود
فرقلر درجه فرق ماهیتی کیمه لی ، قطعی بر
آیرایی حصولی موجب اولالی در . بولم بر
افتراق حاصل اولورسه مملکتک مختلف صوری
بر برینه اجرائی تأثیر ایدمسن . بوتقد برده عموم
ایجره شایق اول اولایر و همومله اجتماعی جریانی
اماده ایدر طرزده ، ترسسط بر بوله کیدیلر .
باشک ببول بر نسبیله وجودک ببول بر نسبی
بر برندن آیریلر . بر برنده باشقه و بر برینه
خصوصتکل ایکی نوع اجتماعی حیات ، ایکی نوع
اخلاق مقیاسی ، ایکی نوع قیبت فکری
تأسس ایدر . بر استغنا نده اوزرنجه مدت
کیدیایرسه مملکت بر لکی غالب ایدر ، بر برینه
یاغی درشن ازادی آراسنده امنیت و ساند
آزادلیق نسیبده هر نوع نالی نقره لر هموی بر
احلال باش کوستریمسی انکی چوغا بر . روسیه
هیچ شپه سز ببوله دوشدیک ایچن ملی
وجوددنی غالب ایشدی بوگونکی حالی آدی .
بز بولک نتیجه ای اولارلی هر زهدن هر
اوغرادق ، خاجی و داخلی ضریره بلک آز
مقاومت کوستردک . لیزیک بر چوقی فرستردک
استفاده ایدمسن .
بوگونکی وحدت هیچ شپه سز اسکی
ایکلیک ترک ایدلشنده ، اجتماعی صلحه
دوغرو کیدیلشدر .
دنی و دل ، خانی مقیاس کورمک باشلاسه
حفاظتکار مصلر آراسنده
وجوده مملکتک بر لک
حقی بر صورتده تشریک
چالیمه انکله حاصل اولور
آمالوایده بوگون جریانی ایدن طرزده بر جاتی
هیچ بر زمان بر لک ، بر هر صیاحه ایستقامت
ویا خود لاییده بر صورتده قیبت ایدرک
یادایی بر جماله اولاماز . مجادله ، ملنک حقی
بر جماله سی در . اصل فوق بر واده در . مجادله
بو شکاره جریانی ایدمیه سی ایسه هر حالده مقابل
بر آهنگ و نهادک وجوددنی دلالت ایدر .
معنا بیه ایشک ایچنده دیکر بلک هم بر مالک
موجود اولدنی اوتورسه قی کندی کندی
آه آغش و بوقون حسابلی آلت اوست ایتمش
اولورز . اجتماعی صلحه دوغرو بلک مهم و قیبت
آدم لر آغش اولاقه برابر صلح هنوز تأسس
ایتمشدر . بوگونکی وحدتده بوقون ملت
افرادنی مرتکه کتیرک و بر لک بر لک خاجی
تضیق لر بلک ببولک بر حصه سی واردر . بر تضیق لر
تیجه سنده ، معافده بولونان بر چوقی اختلاف
نقره لر ، مقابل اعتقاد زائلر اوزرنجه بر متارک
برده سی چیکلیش و بولنر ایلرله دوشونولمه
ازاره بوگون ایچون ال بر لکی ایچن جایشده
کیریلشدر . شمدی اصل سته بو وحدتک

بر آرز انحراف ایدر . دها کوجوک بر اذیت دها
فضله به انحرافه جساتر بولور . فقط اصرو سولک
کلیاً خارجنه چیقارق ، انسوب اولدق قری هیئت
اجتماعی ، قاری حاضی طوری طاقانانر حاکم ایدر
سطناً بلک کوجوک بر مقدارده قابل افکار عمومی
بالکتر قانونی رضایه فوخته صیاحت ایتز ، چیدیک
اخلاق ساحه سی خارجنه چیقارنر ایچون بلک قری خزا
واسطه لرینه مالکدر . بولردن اله بر جمعی ده
بوغوتد . چیرکین کوزون بوله کیدنر ویا بوله
کیدنرله صتی بر ناسده بولونانر بوغوت جراسنه
اوغرار . هرکس کیدیلرله سلام و صیاحت کسر ،
جمیتمک فضیله اوغرادق قری هر واسطه ایچ
کیدیلرینه احساس ایدیلر . بوندن قورقل
و هدایی بر جزا تصویره امکان بوغور .
افکار همیه ده بر ایکلیک تأسس ایدر ،
ایکی نوع اخلاق نفیسی ، ایکی نوع ایملک
و کوزولک فکری مبداه آلیرسه هیئت اجتماعی
الک قیبتله سرمایه سی غائب ایتمش ، جانی بر اخلاق
قره . ژنده سندن محروم قایش اولور . اوزمان
بوغوت جزای اهمیتی غالب ایدر . فنا بولر
کیدنر داغما بر النجا کوشه سی بولور . نظری
اولارلی جمیعت حدودی حاجنه آتیلامی لازم
کلنرله سلام و صیاحت کیمک بلک چوقی جساتر
ایدن ، سره استمه لاری بر چوقی آچیق
کوزلیک دینه نلی ایملک باشلا . فسالقری
خرش و شایق قبول کوستریمه جله بر طاق اسدلر
نظری لر پیدا اولور .
ناوس و حیثت او قدر عارضی بر وضوبه
دوشرک بر آدهی بحث ایدیلرکن مدح و ثنا
مقامنده « ناوسلی در » دینله درجه سینه واریلر .
ایق ناوس حاله طیبی حالنده بولونامی لازم
کلیرکن ناوس فندان حال طیبی دینه نلی ایدیلر
و ناوس صاحی اوقی بر نوع فوق ایدمده ک
نالی آرتونور .
هر بر سته بر لکی ، بر چوقی طایفه لر تأیری
آلنده در . انفاق داغما موضوع بحث ایدیک
طامل بلک مهم کورمک و کوستریمک بل ایدر .
اجتماعی نقره لرله افکار عمومی هر ایشک تجری به
اوغراماسنک ، اخلاق قره ژنده ک جانی بر
حالده چیقاسنک البته بوندن فضله چی واردر .
فقط چیقاسنک

اجتماعی ایکلیکلر یس کوستریمدر . روسیه
مملکتیزده موجود ایکلیک ، حدی بلک الم
صورتده آیشدی . بزم مملکتکله اجتماعی اقتصادی
سویه تکاملده بولونان بر مملکتده بر برینه شد
ایکی نوع افکار عمومی موجود اولامی ، اخلاق
نظریلرینه ایکلیک سیمی ، موجود بلک اساسی
فرقلر (آلاورنه) ، (آلاورنه) دینه آچیلدن
آچیه بلک اجنهی بر نقطه نظرله اسملرله طاقانانر .
سی ، ملی حیاتک شکارکله اجنهی بر لسانده
آلتمش بر تسیبرله (آلاورنه) دینه تزیف ایدلی
بو نقره قیبت و بره جله برده بو اساسلردن
مکن اولدنی قدر اوزانلایمک بر غایه حاله
کیمه سی علقه صیماهیجی بر شیدر .
بو فلاکتلی حاله چوقی شکر اوزنده
قالقدی . اسکیند اکری به دوغرو به کونده
فرق فنه قولانزه جانیان آلاورنه ، آلاورنه
تسیرلری آرائق ایشیتیمه بوز . اله غرطلر بیه

۱۳۱۲

مقتضای این امره دفتر آثاره معینان از آیدیهور. درج اولیایه امره اعاده اولیایه.

شمالی : ولایات ایچون سنلکی ۱۱۰ ، آلی آلی ۶۰ غروشدو آ

۵۱۱ اجنبیه ایچون سنلکی ۳۸ فراتی

۲۴ نیمی سنه

شرق جبهه سنده عسکری وضعیت

متفقینك خط جری تزه قدر امتداد آیدیهور؟ رومه نارك فائده سز هجوملر؟

دونیکی تبلیغ رسمیده اشغال ایدلیکی بیلدیریلن حوالی ایله شمدی به قدر دوسلرهن
تعلیم ایدیلن جملاری کوسلرهن

(شرحیطة)

ویانه ۴ — حرب مطبوعات قرارگاهندن : عسکرلرینك حائلر بولونقلاری فكر تعرض سایه سنده
خط حریت، بکدن شرقه طوغری مهم صورته ترقی ایتمدر. خط حریت، حال حاضرده (دینیتن)
نهری اوزرنده (هوروسچووا) موقعتندن جنوبه طوغری امتداد ایتکده و (چرنوویچ) ك دورت
کیومترو شرقده (پروت) نهری مرورایله (سهرت) نهری اوزرنده (استوتوتینتق) ه برآز
غربه طوغری توجه ایلمکده و بوراده (کیمولونج) و (هولدا) طریقيله (دورناواترا) نك
اوتوز کیومتره قدر جنوبیده اورمانلی سابق تاریات جبهه سته واصل اولمدهدر . (هولدا) قرینده
رومانیا ازایشی اوزرنده بولونقلدیز . (چرنوویچ) دن (سوتچاوا) به قدر اولان مسافهده قطعایز
آرتق طالعقی اراضی اوزرنده حرب ایتکدهدر . (سوتچاوا) بوینده اجرا قیلنن جسورانه و فطلی برحرکت
تیجه سنده (رادوچ) حوضه سنك غرب منفذی آوستریا - مجار قطعای ایچون کشاد ایدلدر . ایکی
ساعت دوام ایدن برتغیرب آتشدن سکره ، رومه نلر ، دون اوکله دن سکره (قازینو) وادیشی ایله
(قازینولو) طالعی آره سنده کی موضعلرله تکرار هجوم ایلملردر . بو هجوملرک کافه سی آوستریا - مجار
عسکرلرینك عودانه مقاومت و جبارتی سایه سنده کافی السابق کمر ایدلشدر . رومه نارك اقدام ساعت
اونده تکرار ایتکلری خفیف بر هجوم دخی طرد اولمشدر .

ایتالیان جبهه سنده هوایی طوغری عاربانلیك زیاده شدتلشدر . (رومبون) طالعی اوزرنده
ضابطاندن صراب برمفرزه سز، ال خجیره لری ایله اجرا ایدیلن بر محاربه بی معاقب دشمنك ایکی سیرینه
کیرمکه موفق اولمش وبعده برابرنده بری ضابط اولاق اوزره ۲۷ ایتالیان اسپری بولونقلی حاله
موضعلریزه عودت ایلمشدر . (ق)

روس قرارگاهنده شورای حرب تشکیل

استوقولم ۵ — (پتربورغدن) : (کزه نسکی) ، قرارگاه عمومیده بر شورای حرب عقد
ایتنش و جنرال (بروسیلوف) ، (آلکسیف) ، (دونه کسن) ، (فلهیبوسکی) ایله جنوب
غربی جبهه سی قومیسری (ساوه نوف) و اردونك دیگر صرخصلاری بوشورای حربیه اشتراك
ایلملردر . جنرال (بروسیلوف) ، اردونك رحیمی انتظام دائره سنده اجرا ایدلمکده بولونقلی
و دشمنك تفرشده بر نوع قرارسزاق غلامی مشهور اولدیقنی بیان ایلمشدر . مذاکرات ، صیاحك
ساعت دردندن کیبه ساعت اون بره قدر دوام ایتمدر .

حکمه لرك (لنین) ، (ژنوويف) ، (فولانسی) ، (یارووس) ، (فوسته برخ) ،
(قوزلوسکی) و (زامه نون) عیبارنده وطنه اهانت جرمندن طولای اجرای تقیباته قرار ویرده
اخبار ایدیلور . (ق)

فینلانديانك استقلالی

مؤساتنك ویره چكی قرارلردن مقدم برقرار ایتاخ
ایتنش و فینلانديا مسائل تشریبه و اداره سنده
روس حکومتك حائلر بولونقلی تفرس و صلاحیت
فشیخ و ایتالال ایلمسنی اصلانول و بیویز ایلمه سز .
حالبوکه فینلانديا دیت مجلسیبه ایتاخ اولنان مقررات
روسیه ایله فینلانديا آره سنده جایکولان مناسبات

حکومت موقته نك بیاننامه سی
استوقولم ۴ — (پتربورغ آؤلسندن) :

فكرتك مزارنده

دون، بيوك شاعر عزت يوق فكرت مرحومك سنه ذريه
 اوفته مضاف ماتي بر كوندى. صاحب ساعه اون
 بچي زاده زنده ابوبسلطانه شاعر ك مزارنده طوبى لاندى،
 خاطر ميسى بچيل ايدلى و روح معظنه فاتحه ل كوندلدى .
 معلومدركه بو احتفال درت سنه دن برى تكرار
 ايدليور ، فقط بو سنه ، ديكر سنه لردن ده اغلبه لك
 اولدى . عصرى قاديئر جمعيتى طرفدن احضار ايدلين
 قبرستانى زيارت احتفالى الحق سوزشلى اولمشدى .
 اولادارالغنون مأذونلردن حاتمى بك نامنده
 بر كچ برخطايه ايراد ايدلى . بوقى متعاقب روشن
 اشرف بك اوزون بر نطق ايراد ايدلى . فكرتى
 اكلاندى . اوفى تدقيق ايتش اولان بو كنج بحرمرنك
 استادك حفته سويلدكلى بروجوق حقيقتلر آره سنده

آشيانده

تكميله ليريك در . فقط عيني زمانده او منظومه ده
 تصورده كي قابليت ده كوسترمشدى .
 او منظومه استايوك لك كوزل برپانوراماسى در .
 «فكرت معتقد ايدى ، يالكىز جناب حق ايله
 انسان آره سنده هيچ بر قومسيويچي قبول ايتمىز .
 ملتى سوردى . . بتون اميدلر يكي يتش كنجلرده
 ايدى . بتون موانه قارشى دو كوشه رك كندى خراب
 ايدى . كندى بر (تيب تراژيك) ايدى ؛ حياتى
 بر (تراژدى) .»
 آشيانده نجيب شاعر ك خاطر ميسى تميز ايجون
 حاضر بولان بو يو كرك زنده صنفندن ماعدا اجنيلردن ده
 ضابطلر ورجال وار ايدى . بو احتفاله ده افشامه
 طوغرو متواضمانه ختام و برلمشدر .

فكرت حفته بر مطالعه

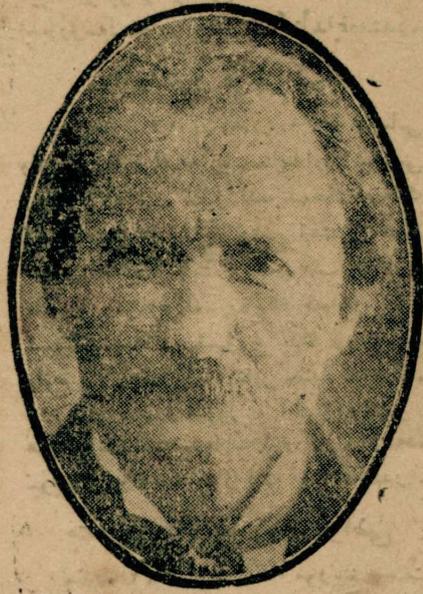
كوزل بر عادت شكلنه كيرن وهر بو يو ك شاعر
 ايجين غبطه ايدله جك بر مظهرت اولان دورسنوى
 مراسم . يالكىز شاعر ك روحي شاد ايتكله قاليور ،
 ملكتك كنجلكينده ، ودها دوغريسي زنده اولان
 هر ذره سنده روحى و معنوى بر محمد حصوله كتيور .
 بو كشمه بو قدر . بوندن دولايدير كه بوكون دردنجي سنه دور .
 به سنى اكال ايدن توفيق فكرتك واقعه و فائى مراسم مخصوصه
 ايله خلفه زه اخطار ايدلر ملكتك بو يو كرخى طائيفتى و طائيفتى
 خصوصنده كه مؤثر برواسطه نى تطبيق ايتش اوليورلر .
 بو يو كرى بشدرمك شبيه سز جناب حقا بر لطف
 واحسانيدر و فقط اولئرى طائيفتد بروق ولايقه
 آكلاتمق ده ملتريك ايلرى كلنلرنيك و طائفنددر .
 درت سنه در كاشكى زنده نصيب اولسه ايدى و كاشكى
 بزده زارترن آراسنده مرحومك آشيانده مخرقا شغفانى ،
 يانديقى برى ، سهودىك اشيايى ، كشاردن بوغاز ايجي
 سيرايدىكي بخرمى ، او يو كلك اضطراب كوشه لرني
 كورميدك واضطراب و تحمل ساعتلرني ياشايهدق !
 ايسته بوكون بر طاق جاهللك ، او باشك سلطنت
 سريمه لرى سبيلر كي آقوب بچدى . ايسته او خذله
 سلطنتك برلنده بلار اسركن توفيق فكرتك سر بر
 استغناسى كوزلده بوكلدك بو كسلمكه در . توفيق
 فكرتك رتبه شاعر تى فو قنده طوران متانت اخلاقى سى ،
 بو كوزل ، دوغراستامتى ، فكرى فورطنه لى كجه لرده
 قطي آريان متناسطيس كي بونون بزلره دوغرىلنى ،
 ناموسى وظيفه نى كوستره جكددر . بناء عليه توفيق فكرت
 اوله دى . ۱۸- آغستوس- ۳۳۵ محمد سرمد

اوكلدن سو كره ساعت اوچده ، فكرتك
 آناطولى حصارنده كي كوچوك آشيانده رضا توفيق
 بك و روديله ، مراسم ايتار ايدلى . رضا توفيق
 بك اوزون بر صاحب ييارق فكرتك جانندن ، اترلندن ،
 اخلاقندن بحث ايدى . رضا توفيق بك فكرتك
 « ليريك » بر شاعر اولديغى ادعا ايدى . و بو نك
 عكسنى ادعا ايدلرلك « ليرزم » ك نهديك اولديغى
 آكلاماش اولدقلىنى سويلدى .
 بر كون ، فكرت باغچه ده بر قورى صارماشيق
 يارغى بولس و فو ق الماده بر هيجان ايله اوفى تحليل
 ايدىوردى . اونك او فسونكار رنگلر اوفى مجلوب
 ايتمشدى . هيجانه قايلان واو هيجان تاثيرى آتنده
 يازان هر شاعر ليريك در . مثلا سبس منظومه سى

دون آقشام كيتابخانه ليله توركللك مشهر عرفانى
 اولان باب على جاده سنندن اينر كن رفيق محترم :
 « كرى به دنده شو كيتابخي دكانه باق ، توفيق
 فكرت ايجين جامكائى مائخانه باعش » ديدى .
 بو ذكى و مستند كيتابخي ، معرفتده برنجيلكي قازانمشدى .
 جامكان حقيقه مائخانه ايدى . سياهر ايجنده ايدى . شاعر ك
 خسته لفته آتش ايكي بو يو ك رسى يالرده او سياه
 زمين اوزرنده ايدى . اورنه سنده كندى يانديقى رسى
 و كندى « كوله رز اغلان جق حاله » بيتى واردى .
 شاعر ايجين يازمش كتابدن متعدد نسخ لرده ، كوزل
 بر نظام ايجنده سياهر ايجنده مائكبر ايدى . شاعر ك
 روحيه بوندن كوزل بر ماتم ادبى اولامازدى . بليغ ،
 بچيه ، ايدى بر ماعدى . كيتابخيلك صمت معنيارندن
 بوندن طبيعى و تام بر نظاهر بكنه مردى .
 دو شوته رك ايندم . شاعر ك حياتى اوزاقدن ،
 كندى سنى « روت منون » حياتنده بر ايكي كره هاند
 اولق اوزره باقيدن طائيفدم . اوزافله باقين بر برنيك
 عيني ايدى . اترلرله كندى آراسنده اذنا بر باعجياق
 بولونديرميان يكانه بر شاعر واره اوده توفيق فكرتدى
 ديه بيليرم . بر زمان ، يعنى مسلكتك ايتلرنده
 محدود بر كنجلكك شاعرى ايكن ، بر زمان سو كرا
 زمانلك ، ملكتك شاعرى اولمشدى . تك بر ملته
 دكل ؛ بو تون ملتله آنجيت اخلاق ايله صاحب
 اولنور . توفيق فكرت بو اخلاقه مالكدى . توفيق
 فكرتده بونون ملتلك سوه سوه اوقوميه جفى تك بر
 مصرعه تصادف اولنه ماز ؛ اودرجه عالشمول بر شاعر در .

فيلسوفك يكي بردستاني

بم قياقتى غزته لرده تشهير وتنقيد ايدن محله چو حقلرينك ايل باشى سنه :

افندى ! . يان كوزله خور باقه بكا : [۱]
سنك باباك قادار بم ياشم وار .
تحف كلير البت بو حالم سكا
بكنمك اوغورنده چوق صاواشم وار .

حالمدن خوشنودم : كوسكون دكم .
- سوسده سندن البت اوستون دكم! ...
بختمه مفرورم : دوشكون دكم ،
نه قورقوم ، نه حرصه ، نه تلاشم وار .

المده هنر وار ، الديوتم بوق ! .
ياقه مده بر كلم ، ياسنم بوق ! .
ز تكيبنجه بر دايم ، بر يكنم بوق ،
بندن داها فقير بر قارداشم وار ! ... [۲]

اسيرجى دكم ، اسير دكم .
سزك قومياياده مدير دكم . [۳]
اوج طوغلو ، بش طوغلو وزير دكم .
باشمده صورغوج بوق ، فقط باشم وار !

مرادم هر نه يسه بن اوكا يتدم :
دكر سز عمرى خيره صرف ايتدم .
كهيته مقصوده طوس طوغرو كيتدم ،
بم ناموس كيبى بربولداشم وار ! ..

[۱] ينى خوار وحفير ديمك اوله جق .
[۲] ينى ميرانه قونمق اميدندن ده مابوسم .
[۳] ينى بر قوميايا مديرى اولسه يدم حقيه
رهمه رانس ياياردك ، حرمت ايدردك ! . ديمك اوله جق .

شو آچيق آلتمده قاره ايسته م !
عزت هسمده ياره ايسته م !
ذاته مقابل ياره ايسته م ،
شومده به به جك بولنور آشم وار ! . [۴]

ظاهره باقانلر بلنكه يا كيلير ؛
كسبندن صورولوب كشي طائيلير .
فيلسوف رضاييم آديم آكيلير ؛
دنيا ده مالم بوق سزار طاشم وار .
[۴] قزم سسلده يايدير بيورم .

پارس مصاحبه‌لری

پارس مخبرمهردن :

هر حالده بولنه کیردی . اولیور ، واوله جق ، کوچک سبک بیوک نتایجی کوربیورمیسک .

آه سن وسنک کچی کنجلر ! سوزده اساسلی لکن نه معوج دوشو نیورسکیز . سن صنعت ، بو اقتصاد ، او اجتماعیات ، دها بیلم نه لرله خسته . هیکزده بر معناد اساسدن باشلیورسکیز . صکره اصلاحاتی اوامادیمز آدملر یاپیور . اسکی پادشاهک مشیر وطیبی بر ذات بر تصادف غریبه شهر امینی اولور اولماز ، هیکز اساساتی اوزاقلرده آزارکن او ، بر کونده یانی باشنده بولدی . متروک بر خرابی بر جملهده مهور بر آرامگاه یادی . او آرامگاه بش سندهدن بری آرام ایدن معارف نظارتیز ، دها کوزلری سیلیمک وقت بولمادن بر « تربیه اجتماعیه مکتبی » شکلنده تجلی ایشدی . حکومت بر انقلاب یاپارکن آدینی کری آتمادی . باقی ، دونه قدر چارشیده چیدیکلمه تربیه سنه آلیشمش خلق ، بر زمان حروفک تجدیدنه ، قسه ، غرب طرز تلبسه نصل آلیشیده بوکاده آلیشوردی . شمدی ده ممنون .

ممنون دیورم . بونکده بشقه برسیمی اولسه کرک . چونکه خلق شمدی به قدر ایلک دفعه بر مسلمان مخلصنده مدنی برشی یاپیمش کورویور . حکومت شمدی به قدر اجانبه مسکون محله لرله اوغراشیوردی . مثلا غلطه دن شیدلی به برآنده اوچار تراموا یلرمن اجایی اولردن وظیفه لری باشنه ، وظیفه لری باشندن اولرینه کورویور . لکن قسطنطنیه فاتحنک جامی اطرافنده یاشایان مسلمانلری سرکهچی به ایندیره جک واسطه یوق .

آقشام چوکدیکی زمان بک اوغلی حیات لیلیه به کیر ، قارشینده استانبول آن بان ظلمته بانار ، صباحه قدر عادتاً عصرلر ایچنده قالمش بر شهر کبیر . شمدی به قدر هر تمدن بلدی بی بک اوغلندن باشلاق . آلتنجی داتره بلدی بی دیگرلریک فونده طوتوبوروز . بر دفته ده هر شیئی مؤسس بلده حضرت فاتحنک تربیه سی اطرافندن باشلاسه قطن ایدرم که اوغور کتیره چیک . حالا قاپیلردن پاره ایله کیریلن تقسیم ونه باشی باغچه لرینک بوملته نه فاشده سی دوقوندی ؟ موجودیتلری بیله حسن ایتدیرمدیلر . پارق ، بالعکس قوجه بر انقلابک مبدای اولدی . سببی ده بللی : اک زیاده انقلابه محتاج بر محیطده ، مسلمان محیطنده ، بزم قنیر ، یوقسول ، قازاقل محیطمزده آچیلدی .

اقتدارم اولسه مملکتی قوجامان بر پارق یابارم ، دیورم . مبدای انقلابدن بری هر شیئی معارفدن او میوردم . شمدی آرتق اونظارتدن تامیه نومیدم . دارالعجزه من یوقدی ؛ اوزاسی بر جوق عجزه بی پول بول اعاشه ایدن ، هاشم پاشا دعاسی بر کاتبیه تأسس اتمش بک ای بردارالعجزه در . معارف بوملتنک تربیه سنی بلاواسطه بر احواله واسع بر مقیاسده یاپه ییلدی . شهراماتی کوچک بر مقیاسده ، و بالواسطه یاپیور . لکن یاپیور . تعام و تربیه مباحثنده آرتق معارفدن دکل شهراماتندن امیدوارم .

رفیقم بو ساده مظارعه لرنی تمده صوصامش بر وطن پرور ، برعائله باباسی ناطقه سیله تمیدایتدی . پارق دولتیورددق . دادیلری رسمی مجموعه لر او قورکن ، ارکک و قیزچوققلر کوچوک آراه لرله یولک اوستندن قوم طاشیور . بر طرحک کنارنده صنی بر شهر یاپیورلردی . بر کوشده محب و محبه

« مونسو » بارقنده ، صوک یاپراقلردوشرکن ایکی ترک برر قولوغه کومولمش ، قولوشیوردق . بن ، بومول پارس ساعتی علی العاده یاشیوردم . رفیقم عادتاً هیجانده ایدی . پارسه یکی گلشدی . بتون شهری برابر کزدک ؛ بلکه ، اگدرین سعادتنی بو بارقده دویدی . بن موسمک ملالی ایچنده مسترخ ، اونک سونجیدن کوزلوی کولیور ، هوایی نفس ایتیورده صانکه برا کسیر کی ایتیوردی . « ایسته ، حیاتک اک نفیس ساعتی ! بن ایچون قاچ کوندر یورولیورسک . بوتون او کزدیکمز سر یاپر معماری ، موزهلر ورسم وهیکلترائی ، نسج کچی آثار صنعت ، تماشاسنه کیتدیکمز صحنه لریک اویولری و او اویانیا ن صنعتکارلر بتون بوتلر بی بارقلر قدر مهور ایده مدی . بی نصل ایسترسه ک اویله تلقی ایت . اسکی پارس داه الصله یله سورکن بومجددکن نفرت ایدیورسک . بن سنک ذوقکدن آ کلامیورم ؛ تجدید پرستم ، بدایه لایقیدم ، (بو پارق) اوقدر سودیکک « لوکسبور » باغچه سندن ده دها کوزل . « دیدی .

پارسده ، اوروبانک بو یوک کوچوک شهرنده یاشایانلر کچی ، هر موسمه ، هر کون بر قاچ ساعت بر بارقده کیدی . بیام نه دن ؟ بوساعتلرک سعادتنی رفیقنک سونجیله دویامادم . « مونسو » پارق پارسک کباراما کچی اورطه سنده ، کور آغا جقلی ، استراحت عمومی به آچیمش معطنن بر باغچه در . یالکز ایکی طرفی جاده ، دیگر طرفلردن ده چپ چوره کبارکاشانه لرله ، اویله بر طرزده مخاطدرکه ، انسان بو پارق وهاله عوامه فارشی قایالی ، اطراف مبانیده یاشایان زینکینلرله نفیس قادیلرینه مخصوص بر حدیقه ظن ایده ییلر . هر پارقک بر روی وارد . « لوکسبور » باغچه سنک روی پر هوا وهوس ، شوخ ، قهقهه پرداز فرانسه کنجلیکی ، « مونسوری » پارقنک روی صناعتخانه لره کچن اوزون ساعتلردن صکره اللری ناصیری عمله و معاشقه لری ایشچی قیزلری دینلندن بر فرح ، « مونسو » پارقنک روی ، بختیار ، مسترخ وقور بر کبارقلدر .

بومعطنن پارق اوچی ناپولتون پاریسی « نختکاه عالم » باغی ایچون ، معروف « اوسمان » له تجدیده قویولدیکی زمان بو شکله قویدی ایدی . حالا او دوری یاد ایتدیرن بر اسلوبده در : بیوک اغاجلر ، انکلیز باغچه لری اطرافنده بیلافاوی خیابانلر ؛ خاصه او دور سلطنتک ترجمان حظولنی صنعتکارلرک هر ص هیکلری ؛ بری (غونو) بری ده (آنبرو . واز طومانک) ؛ بری (فاوست) بری ده (میزون) او پرا لریله اوزمان بتون قلبلری تهییج اتمش ایکی بیوک بسته کاردی . دها بر جوق هیکلر . بزده حکایه لری کز زیاده اوقونان (مویاسان) ک هیکلی ده بوراده در .

اوچی جهوریت دورنده چیلده بره رقی اولن بو بیوک داهی روحشناس اک زیاده ایکنیجی ایترا . طرزنی خلقتک اخلاقی تصویر ایتدی ایدی . مونسو پارقنی و اطرافنده یاشایانلری تصویراتی میاننده کوره ییلیرز .

حاصلی بو پارق کندی و معاط اولدینی قوناقلرک معمار سیله بتون اودوردر .

رفیقم صوردم : « پوراسی سنی خاصه » نیچین محیطوظ ایدیورم . « خصوصی بر جواب بکلمه ، دینه ، محیطه ظن ، حه نکه بو بارقده حانک کبار

(پهلوتی) نك بر آغابكي

لامارتین

فرانسه نك الك بو بوشاھری جو شقوفی بر ترك عجمی ایدی

۱۸۰۳-۴ سنه لربنه دوغرو ، روسیه چارلی ، اولانجه هنف وشدنیله اوزرمنه صالحه برقی ایستوردی . قریح محاربه سنه . قده اولان احوال ابله یونانسانك بوکون یزه قارشى عجمی آراسنده بر جوق مشاهبت تظهلری کورولمکده در . هر نه زمان حفسر بردشمن ، فرصتدن ، یاخورد بزم عجز وضمفزدن استفاده ابله بزى ممالکزدن محروم ایتک ایسترسه - قاعده در - فرانسه نك انکار عمومی سی ، رجالی ، بالمخاصه سر آمدان ازباب فکرتی بوکا قارشى قیام ایدرک بزى وقایه ایدرله ایشته ، اوتازمخدهده ، چارلق روسیه سی عومزى استفادف ایتش بولونوردی .

۱۹ عجمی عصرده فرانسه نك الك حساس شاعری او شهر ، ایدزنده [لامارتین] بو سو قصد مواهه سنه خروچ وحصیان اولانجه قدرت قلبیه سی ، نفوذ سیاسی سی ، عزم وصالینی بزى مدافعه به حصر ایتشدی . او فیاض قلب ، بزى مدافعه ایچون اون جلد شاه اثر وجوده کتیرمشدر : بوجلدلردن مکزی ظریف وصالیس ، حفسکو ونفیس برترک تازمخیدر . فرانز اولب تنورینک ، خصوصیه [لوتی] و [فاهر] ک بوکون همزده وقوع بولان شهادتی اوفونورکن او یک بوویک فرانزک بزه بوندن ایتش سنه اوله ایتدی عظیم لطفکارلی اوتوتو حق اولورسه ق کرجکدن رکفران نمت ایتش اولورز . « ترک دوستلی فرانسهده ضرب مثلدر » شو سوزی سولطین بالذات [لامارتین] در .

[لامارتین] سلطان عبدالمجید دوری برکارتی کوکاره چیقادیور ، و ، یونانسان کی ردواتی اخترع ایتکارندن دولانی بوتون آوروپایه تهریض ایدیبور . . . . . کرجیک ا ترک ملتک بر جوق خصائصی ، خصائلی ، فطری مزایای ، ارنی جوانر دلکارلی ، جیبلی بوویکسکاری واردرکه بز ، اوزون برعویت وتواضع اعتیادی ابله بونلری کورده بوزر . فقط بصرینک بکش بریدی برنجی صنف ده ایتدی بری ، مثلا بر [لامارتین] بونلری قولایله کوریبور ، و ، اک بخلد صحیفه لرده اونلری تیت ایدیبور . [لامارتین] ک اوله لوی صحیفه لرخی بر عبدالحق حامد قلبیه اوز ترکیه منزه نقل واونلری ابتدائی ونالی مکتبلرمنزه وطنی برزالتی شکانده چوجو فله منزه از براتدریمک اولورسه ق ، البته ، کلجیک ترک تملی ، ملیتیه داما مفرد اولور ونه اولدینن ، نه کی خارقه لر ابرازینه مقتدر بولوندوغنی داما ابی نیایر .

« نه وقت ترک دولتی بر مصیبت اوغراسه ، فرانسه ، بوتک عکس تأثیرندن مضطرب اولور . » ایشته [لامارتین] بوویزه سیله فرانسه بی اعاظ و تیبیه ایتک ایستور . شوقده هلاوه ایتلی زک [لامارتین] ابله اوزمانی فرانسه رجالک اعتماداتی فرانسه دولتیجه قرن قبوله اولمش ، و ، فرانسه ، انکتره ، سازدمتیا دولتری نظرله برلکده قریح محاربه سی آچتلردر .

[لامارتین] بر شاعر در ، بوتکلر برابر اوتک بر نظر شاعرانه ابله کوردی حقیقتدر مدهشدر . ترک درلتنک موجودیتنه حواله ایدیلجیک ضربه لک بوتون آوروپاده ، حتی بوتون جهانده نه کی تأثیرل ایشاع ایدیه بیلجکی بو ادیب کزین ، اک ریاضی بر قلده قصوبر ایدیبور . ایتش سنه اولکی حادثه ابله بوکونی ، ماهبت اعتبارله هب بردر . یالکیز دشمنلرک آدمی ده کیشبور . اوزمانکنه چارلق روسیه سی درلردی ، بوکونکنه یونانسان اطلاق ایدیبورز . موجودیتنه خاتمه چکک ایسته بن روسیه ، اگر کارنده موفق باشر اولسه بیدی آوروپایک بوندن ایدمچی ضرری ، [لامارتین] ک همجز بر قلده شرح ایتشدی . و بوتک ایچون بر ترک - فرانز - انکلیز اتفاتی یک طبیی کوریبور . [لامارتین] نظرک قابلیت مدنیسنه امانکاردر . سلطان عبدالمجیدک جلوبسیله حاصل اولان انتیامی اوزون اوزادی به تفصیل ایتدکن صوکره ، بو ادیب کریم ، ترکرک

ظریف و صایس ، و حکمو و فیس برترک تاریخیدر .
فرانسز ارباب تورینک ، خصوصیه [لونی]
و [فازدر] ک بوکون همزده وقوع بولان شهادتی
اوقونورکن او یک بووک فرانسزک بزه بوندن یتش
سنه اول ابتدیی عظیم لطفکارانی اونوته حق اولورسه ق
کرچکدن رکفرانی نمت ایتش اولورز .

« ترک دوستلنی فرانسه ده ضرب مثلدر » شو
سوزی سوله بن بالذات [لامارتین] در .

[لامارتین] سلطان عبدالمجید دوری زکری
کوکلمه چیفاریور ، و ، بوناسان کی ردوانی اختراع
ابتدکارندن دولای بوتوز آرزویابه تریض ایدیور . . .
کرچک ۱ ترک ملتک برچوق خصائصه ، خصالی ،
فطری مزایای ، ارنی جو امر دلکاری ، جلی بو بوکلکاری
واردرکه بز ، اوزون برمحوت و تواضع اعتیادی ایله
بونری کورده بیورز . فقط بشریتک بتشدردینی برنجی
صنف ده آندنی بری ، « یلا بر [لامارتین] بونری
قولایفله کورسور ، و ، اگ مخلد صیفه زده اولنری
تذیت ایدیور . [لامارتین] ک اولوی صحیفه لری
بر عبدالحق حامد قلبیله اوز ترکیه ، منزه نقل و انلری
ابتدائی ونالی مکتبیرمزده وطنی برالتهی شکنده
چوسو فرمنزه از برلند بره جک اولورسه ق ، البته ،
کلجک ترک آملی ، ملیتله دایما مفور اولور ونه
اولدیفنی ، نه کی خارقه ل ابرازبته مقتدر بولونوغنی
دایما ایل یایر .

« نه وقت ترک دولتی بر مصیبه او فرارسه ، فرانسه ،
بونک عکس تأثیرندن مضطرب اولور . » ایشته
[لامارتین] بو جیزه سیله فرانسه بی اقاط و تنیه
ایتک ایستور . شوقی ده هلاوه ایتلی زک [لامارتین]
ایله اوزمانی فرانسه رجالتک ایتمادانی فرانسه
دولتجه قرین قبوله اولمش ، و ، فرانسه ، انکتره ،
سارده نیا دولتلی زکله برلکده قریم محاربه سی
آچشلدر .

[لامارتین] بر شاعر در ، بونکل برابر اونک
بر نظر شاعرانه ایله کوردینی حقیقتی مدمشدر . ترک
دولتک موجودیتنه حواله ایلدیک شربلرک بونون
آرزویاده ، حتی بو تون جه مانده نه کی تأثیرل ایتاع
ایده یله جکینی بو ادیب کزین ، اگ ریاضی بر قلده
تصور ایدیور . بخش سنه اولی حادثه ایله
بوکونی ، ماهیت اعتباریله هب بردر . یالکز
دشمنلرک آدی ده کیشور . اوزمانکنه چارلق روسیه سی
دیرلردی ، بوکونکنه بوناستان اطلاق ایدیورز .
موجودیتجه خاتمه جکک ایسته بن روسیه ، اکر
کارنده موفق بالتر اولسه بیدی آوروپایک بوندن ایده سی
ضرری ، [لامارتین] اگ معجز بر قلده شرح
ایتشدی . بونک ایچون بر ترک - فرانسه - انکلیز
اتفاقنی یک طبیعی کورسور . [لامارتین] ترکلرک
قابلیت مدنیسته ایتا نکاردور . سلطان عبدالمجیدک
جولوسیه حاصل اولان انتباهی اوزون اوزادی به
تفصیل ایتدکن صوره ، بو ادیب کریم ، ترکلرک
قابلیت تمدنیسته ، ترقیاتی سوندورمک ، اولدورمک
ایچون روسیه تک بو تمدنی و تجارتده بولوندیفنی حقیق
بر ایل قهرماننه لایق بر اسلوب زین ایله یازیور .
(اگر ترک ترقی و انقلابده موفق اوله ماش ایسه
بونک مستزاتی اوکا دکل ، او ترقیات و انقلاباتی
دوردورق ایسته بن ترک دشمنلرینه حاکمدر) حقیقتی ،
[لامارتین] اولانجه قوتده هاسیله شرح ایتشدور .
[خرازیشالا] ، اولفته حق و برمه مک عظیم بر
حسزاق اولور .

فرانسه تک بو کونی ترک خیر خواهلری ده
[لامارتین] ک بو اثر جیلنه ایتا ایتکده درلر .
فرانسز ادیبانده ترک دوستلنی برهنه در . فرانسز
ادیبانی کی جهانمخلدانی ایچنده اگ بوکلک برموقی
احراز ایدن برکلیات فکریه ده ترک دوستلنک بوردجه
تنی ایتسیله ملنزه افتخار ایدر . فرانسه ده هیچ
بر سیاسی ، قولای قولای ، بو عننه ادیبه دن
اوز افلاشماز . یالکز بونته تک هر دم نازه لشدر برله سی
ایتضا ایدرک ایسته بوکا توسل ایتدیکنزدن دولای
متأسف .
مملکتزده فرانسز - ترک دوستلانی ادامه

بر خیلی فرانسز ادیبانک حفزده تی شهاداتی نرم
ایچون توکنمز خزینهلدر . هیچ بر ترک - ترکیبی
بو درجه اطرا ایتمه مشدر . بز بونری مقادیر
اوقوبه حق اولورسه ق نفسزه اولان ایتاد سز آرتار .
خاتمه مزده شوقی تکرار ایدلمک (لامارتین)
هر زمانک ، هر ملتک ، ادبیات بشریه تک ، مدنیت
حاکم ذاتیله منفخر اولدیفنی برنجی صنف شاهیردندر .
بوتون بر عصر طرفنده یا این [لامارتین] بده بیلیه
یاخود اوج ایشته بویله بر دایم اعظمک لسان
هر فاندن مللرک تقدیس و تجلیل ایلدیکنی دویمتی
نرم ایچون بر مظهر یتدر .

ونتیه ایتک ایچون بر قاج جمعیت ، آنشکلدر . جهادقل
دستورینه توفیقاً ، بو جمعیتلر ، آنجاق نمایش ،
ضیانت کی مسائله مشغولدرلر . لکن بونلردن ویاخود
بو جمعیت ارکاندن هیچ بری چیقوبده فرانسه صنادید
هر فانشک همزده یازدق لری خارقی الساده صحیفه لری
ترکیبه نقل ایدم مدیلر . ضیانت ترتیب ایتک وصوکنده
« یلا ارباب مطبوعاتی کوجند برمه قولای برایشدر .
فقط بز بوفند باری خدمت باشنده کورمک ایسته ریز .
اگر [لامارتین] بونانلیلر اهنده اجاله ایل ایتسه بیدی
زمانه تک روملری اویز بیلری هر صدره حک و هر دیواره
نایق ایدرلردی . [لامارتین] ک و اوکا بکزه بن

په ر لوتیك بر مکتوبی

په ر لوتیك جمعیتدن : بووك دوستوز په ر لوتیدن
آله دهنه ن صرك مکتوبك ترجمه فی تقدم ایدییوروز .
ملتهزه وجهیتزه قاشی محبتی و تورك مطبعاتك
په ر لوتی كونی وانع اولان نشریاته اشكری حاوی اولان
بو مکتوبك منی واریخی هر فرصتهه پایلان نروبر لره
قطع بر جواب تشكلی ایتدیكى ایچون بز برشی علاوه
ایته یه جگن .

یا لکن جمعیتك هدف نخذ ایتدیكى مقصد
وصول ایچون دایما منی حرارت چایه مقدمه ولدیفی
شوروسیه ایله خاطره کتیره رك بوون . ملتهه فعالیتك
مرفقیته یاردمنی بکله دیکیزی اعلان ایدرز .
رئیس بك ،

ایلك سرت هیجانی دقیقه سنده طغرافكزه
جواباً نزه چكك بكم طغراف ایله ایتدی كونی
یازیم . مکتوبك الكزه و ارماش اولانی مدیشه یه
تانی ایتدیكیم ایچین نزه و فایده نیکل جمعیتك كونی
محترم اعضا لریته صدیقی تشكر لری تقدم ایدییوروم .
- و كلی استانبولك . قدراسی تدین ایدیهك
قرارك صدوری بی نزلر کی حالی برهذاب ایچنده
بکله یورم . بوون سوسی ، بوون زمانی ، بوون
فولتی ، آلردن بری ، بو قصدده - صر ایتدم .
ره رشیده ، هرکسه قاشی صرکبه قادر بو طرزده
دوم مقررور .

اثر لریك تورکیه به ترجمه فی آرزو ایدییوروسكزه
برنی سرت قبول ایدییوروم ؛ فقط اثر لریك . مکتوبی
ماناره یه طایفه محول ولدی فی ایچین ع لاسف
ارنك مساعده فی استیصال ایتك لارم کلور . حال
کنده سینه یازدم و مساعده فی ویره چکنی امید
ایدییوروم . [۱]

په ر لوتی كونی بوون . قال لری بکله صر ایچون
محور لره و غزاه صا بلریته تشكر لریك تقدیمه دلالتكیزی
رجا ایدرم . بو غزته استغفر لری صورت مختصر صده
دکال اهتمام ایله صا ایدییوروم .

کل لره تریف اولونایه ق صورتده بکله ناخیر
اجرا ایچون توجه لرتدن دولای بوون تورکیه دوستلره
تشكر لری بیان ایدرم . دوستلرم تبلی غیر قابل
اوله ق محظه ایتدکم صد قکار حسابك منی تأیباتی
بو . طر لره کرده جکار و اولنرک حلی دهواسنی
قوانجه بقدر بوون قوه لده مدافعه یه بی حاضر بوله قلدرد .

۲۱ شباط ، ۱۹۲۰ په ر لوتی

[۱] بو مکتوبدن - و کره آلان بر طغراف
ایله بووك دوستوز په ر لوتی ، طایله مساعده
ایتدیکی جمعیتزه تبلیغ یه مشار .

صیقل

هرگون صباحاری نقره او

هل اندر هسی : استانبول

تقون و صروسی : استانبول

هسه

نومرو ۸۹۵۴

خاطرلر

مه

دیانته : [۱]

بوراده ، زمانک سعات و آنلری ایچنده ،
ایک طنائی کچردکارم ، بیوک تورک شاعرینک
حضورنده کیلدر . اظیف بر صمیمیت محبتنده
دیگرده بکم خاطرات بی کاه شرقه ، کاه غربه
کتوریور ، بعضاً ملی حیانتک تیغنی باشلانجه لرینه
ایریشیورم ، بعضاً تاریخ سیاسیله عائد حاشیه لری
کتاب حافظه مه قید ایدیورم .

عبدالحق حامد بک افندی اون یدی یا شینده
ایکن تألیفه باشلامشدر . مشاواایه ایلیک تقدیر
وتشویق ممدوح بکدن (اسبق داخله ناظری
ممدوح یاشا) کورمشدر . برکون بیوک چاملیجه ده
پدرلری خیرالله افندی کوشکنه ، برادرلری
صرحوم نصوحی بکی کورمک اوزره کلش اولان
ممدوح بک نصوحی بکی نهوده بوله میهرق حامد
بک افندیک اوطهسته کیرمشدر . اوصره ده حامد
بک ایلیک اثرلری اولان (ماجرای عشق) ی
یشیل کاغدلر اوزریشه یازوب ماصه نک اوزریشه
قویور ایش . ممدوح یاشا حامد بکدن مساعده
استحصالیله مسوده لردن برقاچ محبته فی نظر مطالعه دن
کچیرمشدر . سوکره حامد بک افندی به خطساباً
بو یوله دوام ایلرینی و استقباللری بک یارلاق
اوله جفی تبشیر ایشدر .

حامد بک افندی (ایچلی قیزی) یازدقدن سوکره
اذن آلتق اوزره برنسخه فی علی الاصول معارف
تظارتنه تقدیم ایشدر . اوزمان صفوت یاشا صرحوم
معارف ناظری ایش ، ممدوح یاشاده صدارت
مکتبچیسی . صفوت یاشا ایچلی قیزی صذر زمانه
شنا ایش . اوده بالنا سبه ممدوح بک ناظرک
تقدیرینی نقل ایش . ممدوح بک بک همون اوله رق
حامد بک افندی برکون قلمده اوطورر ایکن ،
یا نه چاغیرتیش . حامد بک ممدوح بکک نزدینه
کتیبکینده ، مکتوبچی بک ، معارف ناظرینک
مظهر تقدیراتی اولدیفی حامد بک تبشیر ایش
واولجه چاملیجه ده کوشکنده واقع اولان مطالعه
لرنی اضطرار ایله کندیسینی تبریک ایش بو یوله
ذوای ینه توصیه ایشدر .

حمده بر باشانک اعلمت شناس برقات اولدیفی
بو قهرده دن دخی ثایان اولور . حقیقه یاشا ، بو
ملک برکونک بیوک شاعری اولمه نامر دا اولان
بو بیوک آدمک هوبت ادیبه سی ، یازیلرینی ایلیک
کورو شده تقدیر ایشکلر کشف لیاقتده نافذ نظری
بر مقدر مصیب اولدیفی اثبات ایشدر .

حامد بک افندی بکا دو نتره تعلق اولان بر
وقعه نقل ایدیلر . پدرلری خیرالله افندی صرحوم
طهران سفارتنه نصب ایدیلر کینده ممدوح ناظری دخی
برکنده طهرانه کتورمشدر .

حضور شاهیه بروجه اصول اعتقادنامه تقدیمی
ایچون چقبه جی کون تعین ایشلش . صرحوم
شاه بیوک برسالونده یوکسجه بر بزه اوطورمش
صغیر ایچری کبرکن تشریفات ناظری بر آواز :

وزیر مختار روس

دیبه اغلی صوب ایله مشدر . خیرالله افندی به
بو (روسی) کله سی طوقون دینندن حضور شاهیدن
چیتدقدن سوکره ، عثمانلی دولتک سفیری اولدیفی
ایچون کندیسینه بدما :

وزیر مختار عثمانی

دیانته لازم کله جکی تشریفات ناظریشه
آسلامش و آرتق اولدن سوکره دولت عثمانیه
سفیرلرینه (وزیر مختار عثمانی) عنوانی بر ایشدر .

اوله رق ذکر ایکن معمد غرضکار اوله مصلحت
ساده دالر ، بزده الاق اکسبک کلدر .

بو ایکنجیلر او آدملردکه نه جهانک ، نه ده
کندی مملکتلریشک تاریخی اوقورلر و بالکن
دشمنلردن ایشندکلی سوزلره بیلدن آکلامدن
ترجان اولورلر . حالبوکه سیاست مجموعیه ده بوملیت
مسئله لری چوقدن بری حکمتی اجراه باشلامش ،
رومانیا ، صربستان ، یونانستان ، بلغارستان هپ
بودعالر ایله تقریبی ایشلدر . اولاردن سوکره
مملکتنده ک بعض اقوام ینه بودعالر ایله مشغول
اولشلر ، ممالک اجنبیه ده افترا نامه لر نشریه تفاهه
قالقمشلدر . بونلری بیلدک لازمدن . زواللی
تورکار ایسه آتیق برقاچ سنه دن بری تورک

بز مایتمزک وطنی ، یوردی ، بر تورک ایلیک
موجودیتله حقوقی طالب ایشدیکمن زمان بزمله
برابر یاشایان ملاترک ، مایتلرینی انکار ایدیور
دکار . مثلا بوکون (چه قوسلووا کی) ده چهلردن
یشقه ملتلر یوق دکلدر . یالکنز ایکی ملیونی متجاوز
آلمان واردور . فقط برملک اکثریتی اسمی حامل
بر یورد ، بر اولکا لازمدرکه اوملیتک حقوقی ده
طامنش اولسون .

ینه عبدالحق حامد بک افندی ایشیتدم که
معروف ایران سفیری (ملقون - ملکم خان)
دیر ایش که :

سه دولت عثمانیه تعیرینی آسلاقم . فقط

برطاقم ادانی درلو تفسیرلر ایله بادشاهه ژورنال
ایشلر ایدی ده تام بر آق معطل قاهرق بیته من
ازلش ، اداره من خراب اولش ایدی . ایشته
پوسه لری ملی دویفونک سینه لریدر . ملی تسانک
فقداتی کورسته بر .

آروپاده اوچ درت سنه اول برارمنی تاریخی
نشر ایشدرلدی . بوکتابده بعض بیوک مکتبلر بزده
ارمنی معاملرک تدبیرساده بولونسی بز تورکلری
تزیل قصدیه ذکر اولونوردی . استانبوله حتی
ارباب قلمزک بیله مع التأسف بویه شیلردن
خبرلری یوقدن باشلورینه بورغانلرینی چکوب
غفلت اویقوسنه طالشلدر .

مدوح بلك نصوصى بكي نهوده بوله مامده حامد بلك افنديك اوپهسته كيرمشدن. اوصرهده حامد بلك ايلك اثرلى اولان (ماجراى عشق) ي بشيل كاغذر اوزرئنه يازوب مامدهك اوزرئنه قوبور ايش . مدوح باشا حامد بلكدن مساعده استحصاليه مسوده لردن برقاج حقيقه ي نظر مطالعه دن كچيرمشدن . سوكره حامد بلك افندى به خطا با بو بولده دوام ايتلرئى و استقباللرئيك بلك بارلاق اوله چقى تيشير ايتشدن .

حامد بلك افندى (ايچلي فيز) ي يازدقدن سوكره اذن آلتق اوزره برنسخه ي على الاصول معارف تظارته تقديم ايتشدن . اوزمان صفوت باشا مرحوم معارف ناظرى ايش ، مدوح باشا صاهه صدارت مکتوبچي . صفوت باشا ايچلي فيزى صاه زمانه ثنا ايش . اوده بالناسه مدوح بلك ناظرلك تقديرئى نقل ايش . مدوح بلك بلكمون اوله رقى حامد بلك افندى بركون قلمده او طوزر ايكن ، يانه چاغيرئش . حامد بلك مدوح بلك نردينه كند بكنده ، مکتوبچي بلك ، معارف ناظرئيك مظهر تقديرئى اوله ينى حامد بلك تيشير ايش و اوله جامايجه ده كوشكده واقع اولان مطالعه لرنى انتظار ايله كنديسى تبرك ايش و بو بولده ذواى ينه توصيه ايتشدن .

محمد - باشا اهلل شانس بر ذات اولدى بو قهره دن دخى تايان اولور . حقيقه باشا ، بو مانك بر كونك بيوك شاعرى اولمه نامر دولان بو بيوك آدمك هويت ادبيسته ، يازلرئى ايلك كوروشده تقدير ايتكله كشف لياقته نافذ نظرئى بر مقدر مصيب اوله ينى اثبات ايتشدن .

حامد بلك افندى بلك دولته تعاق اولان بر وقعه نقل ايتدئلر . يذلرئى خيالله افندى مرحوم طهران سفارته نصب ايدله بكنده مجدومارئى دخى برلكده طهرانه كوتورمشدن .

حضور شاهي به بروجاه اصول اعتادنامه تقديم ايجون چيغه چقى كون تعين ايشلش . مرحوم شاه بيوك برصالونده يوكسجه بر يره او طولوش صغبر ايجرى كبرئك تشرىفات ناظرئى بر آگاه .

وزير مختار روس

دييه اعلاى صوب ايله شدن . خيالله افندى به بو (روى) كله سي طوفونديغندن حضور شاهين چيقدن سوكره ، عثمانى دولتلك سفيرئى اوله ينى ايجون كند يسيه بعلمه :

وزير مختار عثمانى

دينامسى لازم كله چيكنى تشرىفات ناظرئيه آكلامش و آرتق اولدن سوكره دولت عثمانيه سفيرئيه (وزير مختار عثمانى) عنوان و يرلشدن . بو روئى لك اسكيدن عبرلك بزم طرفاره ويركاري بر صفندر كه اصل مناسي شمشديك بيليكمز روملق دنك دكلر . باعكس بو معنا روماليغه دها زياده مناسيت آلمدهدر . عبرلك روما دولتي طابورلردى . مملكئيه بر آره نى رومالير تجاوز ايتلردى .

بر بيوك شاعرئيك دخى بو صفى كند يسيه اضاافه ايله ديكنى در خاطر ايدوبورز . ضيا باشا ديورگه :

ميدان سخنده بوغيكن سن كبي برار بر شاعر روم اولدى سكا شمدى برار شاعر (روى) به تعظيماي عرض ايتكى صيا ووزكارئيه حواله ايدن تورك شاعرى ، عرافه هكابل روم كله سنى قولانئشدر .

اوزمانلر مليت مسئلئرى هنوز سياست عموميه ده شمدىك تاثيراتى خلق ايش دكلدى . حتى آوزوبانك بعض سياستونى مليت اساسنك بركون قورباغه چنى قيامئلى دها وقتنده كشف ايدرك مليت بوئيغئسى تصويب ائمه مشلردى . فقط زمان بوروردى وايستد ديكنى ياندى .

ادعاى مليت خصوصئده لك كهري قانلار ايله نوركلردن . عليمزه دوسوز سوله مش اولق اوزره ، مليت بوئيغئسلك اورئيه چيقارلاسي وسيله اهام لاصاحب اعتبار عرئدن نونلشدن .

اوله رقى ذكر ايدن متعدد غرضكار اوله متخصص ساده دلالر ، بزده الا آن اكسيك دكلر .

بو ايكنجبار او آدم لردر كه نه جهانك نه ده كندى مملكئيرئيك تاريخى او قورلر و يالكن دشمنلردن ايشيدكاري سوزلره بيلدن آكله دن تر جان اولورلر . حالبوكه سياست عموميه ده بومليت مسئله لرى چوقدن برئى حكمنى اجراه باشلامش ، رومانيا ، صربستان ، يونانستان ، بلغارستان هپ بو ادعالي ايله تفريق ايدلشلردن . اولردن سوكره مملكئتمز ده كى بعض اقوام ينه بو ادعالي ايله مشغول اولشلر ، ممالك اجنيبه ده افترا ناملر نشر ليه نفاقه قالمش لردن . بولئرى بيلمك لازمدر . زوالئى توركلر ايسه آيتقى برقاج سنه دن برئى تورك اولدق لرى سوله ملك جسارتنده بولوشلردن . اكر بوجسارتئيه ابراز ايش اولماسلر ايدى ، بوكرن آناطولى ده اللردن كيدر بيستون وطنسيز قاللردى .

عبدالحق حامد بلك افنديك (اقدام) ده نشرئيه مساعده ايتكاري ،

روحلر

نامنده كى صوك حكمنى و اخروى نظرلرئيك بر صيفه سننده مليه دائر مندرج اولان بئلئرى بوايه بالناسه نقل ايدوبورز :

دخى و مذهبئسى ده لازم اولك فقط ، مابيسى در مختارنك بايدار اولان ، عرئيسى در مقارنك سايله دار اولان . الجاى منفعله اولان بر يكلكى ، مهمان ديكر اولسه در برخطه خانكى شلمرئيه اوليور ديه ، القديز سفير ، بق الملل او وحدت ديئيه معتبر .

حيفا بئلينئوز كه اودان الجالده ، يادى مستقل هم اعتدالده ، هپ حرص منفعله ايدلكده ائماق ؟ هپ حرص منفعله ظهور ايلور نفاق . اسان طوغوبده اولئشز ايلبدن اشرا . حيوان اوليدى كئشكه بو جمعيت بشر .

بئز مابتمزك وطنى ، يوردئى ، بر تورك ايلنك موجودئيه حقوقى طالب ايشديكمز زمان بزمله برابر باشايان ملئلك ، مابئلرئى انكار ايدوبور دكلر . مثلا بوكون (چه قوسلوا ك) ده چهلردن بشقه ملئلر بو دكلر . يالكن ايكي مليونى متجاوز آلمان واردن . فقط برملنك اكثري اسمنى حامل بر يورد ، بر اولكلا لازمدر كه اومليتك حقوقده طامئش اولسون .

ينه عبدالحق حامد بلك افندين ايشيدنم كه معروف ايران سفيرئى (ملقون - ملكم خان) دير ايشك :

دوت عثمانيه تعبيرئى آكلدق . فقط عثمانيلق مليه علم اوله مانز . بو مملكتك مى اسنى بوئى ؟

ملكم خانك حتى واردن . دولت عثمانيه اولور اما ، (مات عثمانيه) اولانز . بو خطدان سلجوقلرده كند يلرئى صيايت ايدمه مشلردن . كند يلى تورك اولدق لرى كئى توركلر اوزاده بك اسكيدن موجود اولد ينى ايجون فرانسزلك تعبيرئى وجه ايله (توركيان - تورك ايلي) دنئى ايدلر .

ذاتاً ساچوقلرده خطا يالكنر بوئى ؟ مختبرات رسيمه لرى بيله فارسي ايدى . بزده لك بيوك بر غيرت مليه صاحبي شبهه سز سلطان عبدالحميد خان ايدى . ساده توركيه ايله يازلش محرقاتى ترجيح ايدردى . حتى بر كره احمد مدحت افندى به ، كند يسيه عالم قهره لرده بر طاق عربى ، فارسى عجايب مغارلك ، عنوانارك تسويق ايله سنى اوزاده ايش ايدى .

هيچ خاطرمدن چيغماز باش كاتب مرحوم ثريا باشا (اقدام) ي نشر ايتديكم زمان حقيقى بر تورك غرئسنگ نشرئيه باشلامسى مابئنيه موجب محموديت اولد ينى سوله مش ايدى . فقط دها آلتئى توصيه وسئنده هيچ غيرم اولدن سانسور چيرئيلرئى يوزنم تكون ايش اولان معنائز بر عيبارئى ينه كندى . مامزدن اولان

بر طاق ادائى درلو تفسيرلر ايله يادشاهه ژورنال ايشلر ايدى ده تام بر آي معطل قالمق بئيه من ازئش ، اداره من خراب اولش ايدى . ايشته بوسيله لى مى دوغونك سيئله ليدن . مى تساندك فعدائى كوسته بر .

آزور ياده او چ درت سنه اول برارمئى تاريخى نشر ايتد يلدى . بو كتابنده بعض بيوك مكتبلر بزده ارمنى معلمرك تدريسئنده بولونئسى بئز توركلرى تئويل قصديه ذكر اولونئوردى . استانبولده حتى ارباب قلمزك بيله مع التأسف بويه شيلردن خيئرئى يوقدن باشلرئيه بورغالرئى چكوب غفات اوبقوسنه طامئشلردن .

آزور ياده دولت عثمانيه بسا يورئى حامل اولانلر على العموم تورك عند ايدلرلر .

***

حامد بلك افندين ديكر ديكر ديكر خاطر لرى ده صره سى دوشدجه يازمقه مباحي اوله چتم .

***

لاحقه

بيوك شاعرئيك ، ولو كه اولنلردن اولسون ، ديكرلرئيك حقوقه حرمت و رعایت خصوصئده ك سيرانلرئى بك فضيلتكارانه در . اخيرا مطبوعاتده (ناجى) مرحومك شاعر اولادئى ادعا ايشلش . بو كاه مغير اولد يلى ، و ديد يلكه :

ناجى شاعر اولانز اولورئى ؟ اثرلى ميسدانه دكلئى ؟ ناجى همده ائى شاعر لرمزدن بر يزدن . آرتق اولنلرده هپ راحت ويرمك ايسنه ميورلر ؟

ناجى مرحومى قاچ دفعه خير و حمله ياد ايتد يلر . وقتئسزجه وفاتنه متأسف ايدلر . لسائزه ايش اولد ينى خدمتئيه ده تذكاري ايتد كدن سوكره علاوه ايتد يلر :

وفات ايدن ، جواب ويره بيليسى ممكن اولايان بر كيه سه حقدنه بودرلو تعريضلر جهاد كابلر .